Q. D. B. V.

DISSERTATIO JURIDICA

De

ONTUMACIA,

Quam

Ex

AUTHORITATE ATQUE DECRETO
.GNIFICI ATQUE NOBILISSIMI JURECON-
SULTORUM COLLEGII IN ALMA EBER-
HARDINA

SUB PRÆSIDIO

N. ERNESTI THEOPHILI MAJERI CRUSIANI, U. J. D.

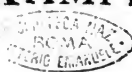
Canonic. Prof. Publ. Ord. h. t. Decani.

Domini Patroni, Praeceptoris, atq; Hospitis Sui
omni honoris obsequio devenerandi,

Publico Eruditorum Examine subjicit

AUTHOR & RESPONDENS

MICHAEL KULENKAMP, Bremensis.

In Acroaterio Juridico.

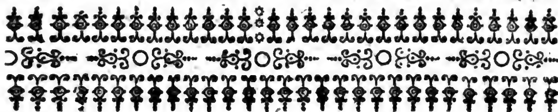
Ad Diem Martii,

T U B I N G Æ,

YPIS GEORG. HENRICI REISII, Chalcograph. Ling. Orient.

ANNO M. DCCI.

PROŒMIUM.

Raviter T. Petronius Arbiter, mox sub initio, elegantissimæ Satyræ suæ, in sui temporis declamatores invehitur, dicens: *Eos & rerum tumore, & sententiarum vanissimo strepitu, hoc tantùm proficere, ut, cùm in forum venerint, putent se in alium terrarum or- delatos*; quod non ad Eloquentiam modò ituris; sed & luis Musarum cultoribus, his potissimùm, qui sanctissi- æquè ac profundissima Juris mysteria penetranda sibi unt, dictum existimo.

Scilicet, quantacunque literarum amœnitas perhibea- atque gratia, omnis tamen earum dignitas ex utilita- nprimis metienda erit: Sapienterque Aristippus per- ictanti, quænam cumprimis Juvenibus addiscenda es- t: Ea respondit, quæ Viris olim usui sunt futura. Nam- cùm in omnibus omninò institutis ea sit mortalium isuetudo, ut nihil à quoquam expectetur, nisi cujus fru- is ante præviderit; Quis adeò laborum impatiens esset, t tam incuriosus temporis dispensator, ut omissis aliis usum vitæ civilis magis conducentibus, vel ipse innani- s tantùm nugis fatigare ingenium sustineat? Mihi sa- , cùm non à teneris modò unguiculis in dulcissima pa- a mea, sed postea etiam in Illustrissimis hisce Athenis 'ürtenbergicis, ea semper felicitas obtigerit, ut ab Ex- llentissimis fidelissimisque meis Ductoribus, ex Impera-

toris monitio *in §. 3. procem. Instit.* nihil in utile, nihil perperam positum, nihilque nisi quod in ipsis rerum obtineat argumentis, acceperim: Habeo profectò, cur & Optimorum Præceptorum fidem publicè commendem, & de perpetuo istorum favore impensè mihi gratuler. Nec dispiciendum propterea diu erat, (ex voluntate eorum, quibus refragari impium judicavi) qualiumcunque studiorum meorum specimen meditanti, unde publicâ luce dignum argumentum depromerem. Ad praxin spectat omnis Jurisprudentia nostra, & civilem beatitudinem decenti Judiciorum ordine promovendam pro fine habet. Hunc ordinem, expeditamque Juris & Justitiæ administrationem, quoniam ipsa sæpe litigantium malitia impedire solet, tunc cumprimis, ubi Judici copiam sui non faciunt, atque contumaci suâ absentiâ Justitiæ cursum sistunt, præsens de CONTUMACIA, [quo de levibus meis in Civili Jurisprudentia profectibus periculum facerem,] thema selegi. Quòd si vel amplissimæ materiæ difficultatem accuratius perpendere, aut frequentes Doctorum circa eam versantium querelas attendere voluissem, calamum statim abjecissem, aut certè in facilliora, & juvenili ætati convenientiora me convertissem, nisi certissima spes, fore, ut impar licèt operi conatus, apud æquos tamen cordatosq; arbitros veniam facilè inveniat, in proposito meo me confirmasset, atque apud meam me CONTUMACIAM retinuisset. Tu verò Optime Maxime DEUS cœptis meis assiste, eademque ad sanctissimi Tui nominis gloriam dirige.

Cùm

Cùm verò ordine nihil sit pulchrius, & scire, secundùm vulgatissimum effatum, quid facias, nescire autem quo ordine facias, haud sit perfectæ cognitionis; Ideoque & Ego, ordinem observaturus, ad exemplum Ulpiani in *l. 1. p. ff. de Just. & Jure* & Pauli in *l. 1. pr. ff. de furt. à nominis* notatione, & *rei* definitione, *argum. l. 1. ff. de orig. Jur.* tractationis telam exordiar.

THESIS I.

Habet vox Contumaciæ natales suos in Latio, & deducitur à Cujacio in *lib. 18. Observ. cap. 30.* à Contemnendo, atque ita eundem fontem, quem vocabulum Contumeliæ, agnoscit. *argum. l. 1. pr. ff. de Injur.* Ab aliis autem à Con & Tumeo sive Turgeo, quòd contumax nolendo parere totus tumeat, quasi seu turgeat. Sigismundus Scaccia *l. 1. de Judic. c. 91. n. 3.* Hilliger. *ad Donell. enucleat. l. 23. c. 10. lit. b.* Ungepaur *ad Jus Canon. h. t. de dol. & contum.* Tabor *in C. J. A. ad tit. si quis jus dic. non obtemp.* In Vernacula nostra Aufflauffen / schwellen / quando quid in molem eminentem excrescit, imprimis supra planum, juxta illud Poëtæ *l. 2. Georg.*

Vere tument terræ & genitalia semina poscunt.

Quasi impatienti libidine seminis concipiendi turgeant: Lucr. *l. 4.*

Tument loca semine.

aubmannus *in not. ibidem* ubi & Turneb. *l. 26. 30.* hoc à Virginius deducere refert, quarum plena pubertate habitus Viro maturus, toto veluti corpore tumescente, præsertim pectore & mammis. de & tumidam virginitatem pereleganter à Statio dici, ait *2. The-*

—— Tumida jam virginitate jugari.

udia mente parant.

II.

Accipitur autem Contumacia in sensu vel communi & lato, stricto & proprio: Illo, denotat qualemcunque inobedientiam in extra judicium commissam: Qualis est inobedientia liberorum erga parentes in *l. un. C. de ingrat. lib.* Hoc, sc. proprio sensu, significat contumaciam, quæ erga Judicem quoad Judicium constituendum & explicandum committitur in *l. 53. §. fin. ff. de Re Judic.* Hæcque

que posterior significatio hujus loci est propria, Herm. Vultej. *de Judic. l. 2. c. 6. n. 69. & seq.* & à JCtis aliàs INOBEDIENTIA der Ungehorsam vocatur. Matth. Stephan. *ad Nov. 112. c. 3.* Item MALITIA in *c. 4. & 5. X. de dol. & contum.* Estque (missis aliorum definitionibus) nihil aliud, quàm CONTEMPTUS PRÆCEPTI JUDICIS, QUO MINUS JUDICIUM CONSTITUATUR VEL EXPLICETUR. *Arg. l. 5. ff. de Judic. & Can. Certum. 43. c. 11. quæst. 3.*

III.

Dividitur communiter CONTUMACIA in veram, (quam & evidentem dicunt, eamque solam agnoscit Ungepaur, *d. l. n. 5.*) & fictam seu præsumtam Wesembec. *ad l. 13. C. de Jud. n. 7.* Add. Vultej. *d. l. n. 143.*

ILLA EST, QUÆ COMMITTITUR AB EO, DE QUO CERTUM EST, QUOD JUSSUS JUDICIS NOTITIAM HABEAT, NEC TAMEN CUM POSSIT ET DEBERET, VENIT. *l. 20. §. 6. vers. quò primùm ff. de hered. pet.* Bartol. ad *l. 23. §. 3. ff. de appellat.* Veluti si citatus post trinam denunciationem aut unam peremtoriam emanet. *per l. 73. in fin. ff. de Judic. l. 7. 8. 9. C. Quom. & quand. Jud. auth. qui semel eod. l. 53. §. 1. ff. de re Jud. l. 23. §. fin. ff. de appell.* J. P. W. *p. 1. tit. 12.* von des Klägers Ungehorsam. §. Erstlich. Vel nuncio mihi respondit, Jus Prov. Würtemb. *p. m. 69.* Vid Bart. *ad l. 23. §. fin. ff. de appell.* seu se non compariturum prædixit, Er wolle nicht erscheinen. *C. Venerabilibus 7. §. porro de sentent. excommunic. in 6to.* J. P. W. *p. 1. tit. 12. p.* 68. Joh. Georg. Nicolai *in process. Judic. c. 32. num. 3.* Brunnnem. *in tr. de process. for. legitim. instit. & obbrev. c. 4. n. 2.* Ubi sequenti *num. 7.* hoc posteriori casu unam citationem non peremtoriam sufficere tradit; cum quo transit Illustris Dn. Stryk. *in Introd. ad praxin forens. cautè instit. c. 6. §. 2.* addens, proinde hic cautum debere esse actorem, quo probationes in promtu habeat, talia verba à citato esse prolata, ita enim eum ulterius non esse citandum. Quod tamen mox cum distinctione iterum temperat cum laud. Bruñem. & Mev. *p. 6. dec. 64.* An citatus dicat, se planè in hac causa venire nolle; an verò se hâc vice comparere nolle, sic enim dum quoad reliquos actus adhuc citandum esse monet. Idem sentit Hillig. ad *Donell. Enucl. l. 23. c. 2. lit. b. in fin.* Vultej. *de Judic. l. 2. c. 6. num. 162.* Add. *l. 2. C. Quom. & quand. Jud.* vid. Zasius *ad l. 53. ff. de Re Jud. num. 13.* Si tamen citatus præ se ferens

ferens se non compariturum, postea tamen compareat, aut de justo docere queat impedimento, quo minus comparuerit, ex eo solo non fit contumax, cum verba sola ad contrahendam CONTUMACIAM non sufficiant, (quamvis per illam hanc qualificari atque notoriam reddi negari vix possit;) sed factum ut sequatur necesse sit, per *l. un. ff. si quis Jus dic. non obtemp. arg. l. 48. §. 3. ff. de Ædil. Ed & c. 52. X. de appell.* Wesemb. *ad l. 13. C. de Jud. num. 11. & 17.* & ex eo Tabor. *ad C. J. A. cit. loc.* Ita quoque ad hanc veram CONTUMACIAM contrahendam minimè sufficit, si verba citati in hoc passu ambiguè sonent, veluti si dixerit: **Er werde wol nicht kommen.** Ex sententia Joh. Georg. Nicolai, *d. l. num. 3.* Mev. *P. 6. dec. 64.*

Hæc præsumta sc. CONTUMACIA est, si de PRÆCEPTO JUDICIS, QUOD AD EUM PERVENERIT, ADHUC DUBITETUR: Cùm nuncius citandum non invenit, vel Judici an inventus sit certò non constet, & citatus absentiæ suæ justas habeat causas. J. P. W. *P. 1. tit. 12.* §. **Der andere Ungehorsam.**

IV.

Ratione Causæ Efficientis dividitur CONTUMACIA in eam, quæ ab Actore, & eam, quæ à Reo committitur; non enim solus Reus, sed etiam Actor, quamvis rarius, CONTUMACIAM committit. *Nov. 113. c. 3. Statutum Universitatis bujus in C.* Tabor. *l. cit.* Brunnem. *d. tr. c. 4. num. 3.* Matth. Stephan. *ad d. Nov. c. 3.* & communiter Ddr. Unde utrique hoc comune est quoad id, ut quis dicatur CONTUMAX, ut altera pars obediens alterius CONTUMACIAM accuset apud Judicem: Id est, de ea conqueratur, quod vocatur contumaciren / **oder des Ungehorsams beschuldigen.** Matth. Steph. *ad Nov. 112. c. 3.* Sed inquis; quomodo procedi poterit contra Actorem in CONTUMACIAM, cum tamen sit regula Juris certissima, quòd nemo invitus agere compellatur *in l. un. Cod. ut nemo invit. agere vel. accus. teneatur*? Verum illa solùm obtinet, si quis nunquam agere inceperit: Actionem verò semel motam Actor, nisi calumniator haberi velit, qui falsis litibus vexare homines pro delectamento habeat, omninò prosequi, & ad finem perducere, sicq; viâ eadem, quam semel elegit, ambulare debet. *per d. Nov. 112. c. 3. & Auth. Qui semel. C. Quom. & quand. Jud.* ibique Perez. *ad h. tit. arg. l. 5. C. de oblig. & act.* Matth. Stephan. & Anton. Daniel Sonnemann. *ad d. Novell. 112. c. 2. & 3.* Ludov. Engel. *Collat. Univ. Jus Canon. tit. de dol. & contum. n. 7.*

V. Ra-

V.

Ratione temporis & ordinis constat, quòd CONTUMACIA fiat, vel ante litem contestatam vel post eandem, in prima vel secunda instantia. Vid. *Nov. 126. c. 2. c. 70. §. ult. X. de appellat. O. C. I. p. 3. tit. 44. & seq.*

VI.

CAUSA EFFICIENS REMOTA, est Jus Commune, Consuetudo, Statutum. Wesembec. *ad d. l. 13. num. 10.* Tabor *ad C. J. A. dict. tit. si quis Jus dic. non obtemp.* Et licèt præsumta seu ficta unicè à lege induci videatur, hanc tamen Jus ex hominis facto v. g. emansione præsumit, *per. l. pen.* ubi Ddr. *ff. de Restit. in integr.* Wesenbec. *d. l.* Unde CAUSA EFFICIENS PROPINQUA & quidem quâ est dolus malus, quo sc. Jus adversæ partis offenditur, seu læditur aut impeditur, Scaccia *de Jud. l. 1. c. 93 Rubr. Tit. X. de dol. & Contum.* Isque vel verus in vera, vel præsumtus in præsumta CONTUMACIA *t. t. C. de dol. l. 199. ff. de R. J.* Wesenb. *d. l. n. 12.* Tabor *d. l.* Add. David Magirus *in prælect. ad tit. ff. de Reg. Jur. ad h. l. 199.* Cum enim CONTUMACIA annexum habens contemptum Judicis vid. *l. 5. de Judic.* fit delictum. *per l. 38. §. 1. & 2. ff. de administr. & peric. tut. l. 53. §. 2. & 3. ff. de Re Judic.* Jason Mayne *l. Contumacia 53. ff. de Judic.* Scaccia *de Re Jud. l. 1. c. 93.* Ziegler. *ad Jus Canon. l. 3. tit. 6. num. 5.* Casp. Klock. *tom. 3. Cons. 187. num. 143.* Proinde absque animo doloso non contrahitur, Wesemb. *ad l. 13. C. Judic. n. 11.* Carpz. *de process. tit. 7. art. 2. n. 14.* Ziegler. *d. l. & arg. c. 54. X. de sentent. excomm.* Ubi dehinc dolo eam comparari dicit, *in rubric. h. t. de dol. & contum.* ita ut pro delicto habeatur, quod pœnam mereatur, *per l. 53. ff. de re Judic.* ad minimum esse tantam ejus cum delicto convenientiam, ut ex CONTUMACIA defuncti hæres condemnari nequeat, per *l. un. §. fin. ff. si quis jus dic. non obtemp.* Add. Brunnem. *ad d. l. un.*

VII.

Exerit autem se hic dolus variis factorum modis, soletque committi CONTUMACIA (1.) NON VENIENDO *l. 68. ff. de Judic. l. 53. §. 1. ff. de Re Judic. c. 43. c. 11. quæst. 3. c. 2. & c. 6. X. de dol. & contum.* (2.) NON AGENDO, *per l. 5. C. de ingen. manum.* (3.) NON RESPONDENDO, *l. 11. §. 4. ff. de interrog. in jur. fac. c. 1. X. de Judic. c. 4. X.*

h. t.

b. t. (4.) NON PROBANDO, inter terminum præfixum probatorium, saltem ad exclusionem sui juris. Vid. Wesembec. *ad d. l. 13. C. de Judic d. l.* Carpzov. *in processf. tit. 13. art. 1. §. 7.* (5.) NON RESTITUENDO, *l. 68. ff. de R. V. l. 8. ff. de in litem jur. l. un. §. 1. ff. si quis jus dic. non obtemp.* (6.) NON JURANDO, *l. 38. ff. de jurejur. c. 4. X. de dol. & contum.* (7.) NON EXHIBENDO, *l. fin. §. 1. ff. de appell.* (8.) INSTRUMENTUM NON RECOGNOSCENDO AUT DIFFITENDO. Vid. *R. I. de anno 1654. §. 34. 39. 54. Ordin. proc. Judic. Saxon. tit. 25. §.* Weil es auch. Carpz. *de proc. tit. 14. art. 3. num. 5.* J.P.W. *p. 1. tit. 35. pr.* B. Dn. Bardili, *in Dissert. de recognitione Instrum. θ. 15.* (9.) INFECTO NEGOTIO RECEDENDO, *c. 4. X. de dol. & contum. c. 1. X. de Judic. &c.* unde innotuere sequentes versus, quos Ungepaur *ad h. tit. de dol. & contum. p. 112. ex glossa* refert:

Non veniens, non restituens, citiusque recedens,
Nil dicens, pignusque tenens, jurareque nolens,
Obscureque loquens, isti sunt Jure rebelles.

VIII.

Causa efficiens QUÆ, SUBJECTUM una involvens, sunt ipsæ personæ hanc CONTUMACIAM committentes, Actor sc. & Reus; Inter has enim personas de aliqua re lis est, *per c. forus 10. X. extra de V. Signif. l. 62. ff. de Judic.* Petr. Termin. *in processf. c. 8. num. 6.* quarum si plures ab una vel altera parte, vel & utrinque, appellantur litis consortes, Consorten/ oder Mit-Kriegs-Verwandte. Actor autem aliàs dicitur ille, qui à Tutore vel Curatore ad litem constituitur, sive ad actionem instituendam, sive defendendam. *§. fin. I. de Curator. l. 11. C. de procur.* Nam Tutores & Curatores non possunt constituere procuratores, quia procurator constituitur à Domino actionis; Tutores autem & Curatores sunt tantùm loco Domini, sic & qui ab universitate ad unam causam constituitur dicitur Actor, *l. 6. ff. Quod Cujusq. univ. nom.* qui ad omnes universitatis causas, dicitur Syndicus. B. Dn. Lauterb. *Dissert. de Syndic. θ. 9.* Hoc loco Actor est, qui à Reo in Judicio aliquid petit, *per l. 62. ff. de Judic. l. 22. ff. de prob.* Bocer. *Classf. 6. disp. 4. θ. 6.* B. Dn. Lauterbach. *ad. Remed. leg. si contendat. 28. ff. de fidejussf. c. 8. θ. 76.* Reus verò à Re ita vocatus, è contrà ille dicitur, à quo aliquid in judicio petitur *pr. J. de except. l. 3. pr.*

ff. de

ff. de Jurejur. l. 5. 6. C. de Edendo. Cujus appellatione aliàs in lata significatione sunt omnes ii, de quorum re agitur, & qui circa rem negotium habent & judicium: Hinc in *l. 5. ff. de V. O.* traditur, quòd stipulationes conventionales sint, quæ fiant conventione Reorum, & sic ejus appellatione & Actores veniunt, hinc dicuntur Rei stipulandi & promittendi, *t. t. Inst. t. ff. & Cod. de duob. Reis stipul. & promitt.* Vinn. *Jpr. Contracta. l. 3. c. 3. lit. P.*

IX.

Actor verò tunc dicitur contumax, si, postquam alium jam in Jus citari curavit, ipse emanet, nec litem prosequitur, aut eandem diu protrahit ac protelat. Stephani *ad d. Nov. 112. c. 3.* REUS econtra, CONTUMACIAM tunc committit si in Judicium vocatus non veniat, dummodo ipse Judex & pars adversa, cum qua litigatur præsentes fuerint, post Baptist. Asin. *in prax. c. 1. §. 17. num. 8.* Ziegler. *ad Jus Can. l. 3. tit. 6. p. m. 738.* Aut non idoneum vel minùs instructum procuratorem mittat, *c. 3. X. de dol. & contum.* Wesemb. *ad d. l. 13. C. de Judic. num. 4.* Aut per indirectum procuret, quo minùs citatio eum deprehendat. *l. 157. ff. de R. I. c. 5. §. 1. X. Ut lit. non contest.* Aut veniat, sed se non sistat coram judicio. Aut copiam sui faciat, sed non debito modo, cùm paria sint in Jure nostro non comparere, & non legitimè comparere. *arg. l. fin. C. de success. edict. & c. 6. de Elect. in 6to:* add. *l. 6 ff. qui satisd. cog.* Si satisdare recuset, aut jussus respondere ad articulos nolit; *p. l. 11. §. 4. ff. de Interrog. in Jur. fac.* Vel obscurè, sive insufficienter respondeat, nec eo modo quem stylus curiæ & processus præscribit *per d. l. 11. §. 5. & seqq.* Tabor *l. cit. num. 20.* Matth. Stephani *ad d. Nov. 112 c. 3.*

X.

Ex quo consequens est, interdum & præsentem esse CONTUMACEM, si non facit id, quod facere in Judicio jubetur: *per l. 7. §. 1. ff. Quib. ex caus. in poss. eatur. d. l. 11. §. 4. ff. de Int. in Jur. fac. c. 2. X. ut lit. non contest. c. ult. X. de Juram. calumn.* Wesemb. *ad dict. l. 13. C. Jud. num. 4.* Cujus & CONTUMACIA gravior, quam ejus qui non comparet, censetur Brunemanno *ad l. 2. & 3. C. Quom. & Quand. Jud.* Prout quoque major & fœdior est CONTUMACIA Actoris quàm Rei; Actor siquidem agere non tenetur; *per l. un. C. ut nem invit. ag. vel accus. ten.* Injustè ergo agere recusat, qui paratus adversarium suum in judicium

dicium

dicium vocavit, & provocavit. *per l. 5. §. fin. ff. de dol. mal. & met. except. l. 6. pr. C. de temp. in integr. restit. Novell. 112. c. 3.* Addat Gail. *l.1. Obs.59.* At verò, Reus cùm litem sustineat invitus, non mirùm si eam subterfugiat; Unde & sæpius in Jure fugitivus appellatur, *in l.13. §.2. C. de Judic.* & compluribus aliis. Anton. Faber. *in Cod. l.3. tit. 1. def.26. num. 12.* Perez. *in Cod. ad tit. de Judic. num.21. & ad tit. Quom. & quando Jud. num. 10.* Carpzov. *in process. tit. 8. art. 1. num. 27.* Ziegler. *ad Jus Canon. l.3. tit. 6. ad* §.9. Matth. Stephani *ad Nov. 112. c. 3.* Ungepaur *ad Jus Canon. d. l. num. 7.* B. Dn. Lauterbach. *ad l. J.P.W. p.1. tit. 12. th. 19.* Dehinc cum Actore, si CONTUMAX evadat, durius quoque proceditur, quàm cum Reo; Faber *in Cod. d. l. def.* 19 Perez. *d. loc.* Ludov. Engel. *ad Jus Canon. h. t. de dol. & contumac. num.* 11. Ita eo emanente citatio habetur pro circumducta, sc. ut nequeat litis pendentiam allegare, bene tamen Reus; adeò, ut Actori non liceat ad alium Judicem trahere Reum, sed in præjudicium Actoris lis habeatur pro pendente, ita monente B. Brunnem. *in d. tr. de process. civ. c. 3. in fin.* Hinc & in J. P. W. Reo levior est constituta pœna quam Actori, *in p. 1. tit. 12. §.* Wann der Kläger *p.70.* ibique B. Dn. Lauterbach. Quòd si verò Judex contra absentem Actorem in CONTUMACIAM procedat, eum posse & debere in Jura absentis inquirere & quæ facti sunt supplere, statuit B. Brunnem. *ad l. un. C. ut quæ def. advoc. Jud. suppl.*

XI.

Per alium autem cùm intentare & excipere litem possimus, veluti per Procuratorem, dato illi ad hoc mandato vel procuratorio sufficienti; *per l. 1. C. de proc.* Sicuti plerumque etiam hæc clausula citationibus inseritur: Zu erscheinen durch sich selbst / oder durch einen gnugsamen / gevollmächtigten Anwald. Proindè & hic, obsequium debitum non præstando, CONTUMACIAM, ejusque pœnam, ita, ut eandem à suo principali repetere nequeat, incurrit, *per l. un. §.2 ff. si quis Jus dic. non obtemp. & l. 46. §. 5. ff. de Procur. Recess. Imp. de anno* 1654. §. 92. *O. Cam. p. 1. tit. 52.* B. Dn. Lauterbach. *Ex. ad ff. 11. th. 11.* Licet quoad Processum ipsum Judicii; & ratione adversarii, CONTUMACIA Procuratoris hactenus noceat Domino, ut procedere validè possit Judex, perinde, ac si ipse Principalis CONTUMAX fuisset, valeatque sententia, ut ea regulariter amplius rescindi nequeat, *per. l. 10.*

C. de Procurat. ibique Brunnemann. *arg. l.* 13. §. *fin. C. de Judic.* quod tunc præcipuè obtinet, si ipsemet hoc sciverit, sibiq; non prospexerit. Barbosa *part.* 1. *quæst.* 38. *n.* 61. Vid. Zas. *ad l. un. ff. si quis Jus dic. non obtemp. num.* 3. Ei tamen facultas Procuratorem rursus, Actione mandati ad consequendum damnum ab eodem passum, conveniendi in Judicio superest. *per d. l.* 10. *C. de Procurato*. *l.* 13. *C. mandat.* Caz. *Jpr. for. p.* 1. *C.* 1. *def.* 225. Si verò Procurator solvendo non existat, beneficio restitutionis in integrum contra tertium tum demum juvabitur, si collusio intervenerit, atq; terti⁹ doli particeps fuerit. *l.* 8. *ff. de dol. mal.* vid. *l.* 13. §. *fin. C. de Jud.* Celeberrimus Universitatis hujus Antecessor Dn. D. Schweder. Fautor & Præceptor meus maximoperè colendus, *ad l.* 32. *ff. de Reb. Cred. p.* 56. *in Vol. Disp.* Lauterbachian. 2. Cùm etiam Procuratore Jure Canonico & moribus hodiernis plurimis in locis tam in propriam, quàm principalis animam; de Calumnia jurare cogatur. *c. ult. de jur. cal. in* 6. *Rec. Imp. Noviss. d. l. O. C. part.* 1. *tit.* 56. J. P. W. *p.* 1. *tit.* 26. §. Und ob ein Procurator modò ad hoc habeat speciale mandatum, *d. cap. ult. X. de juram. cal. in* 6. *Recess. Imper. de Anno* 1654. §. 37. Quæri de hinc solet, An & hæc Contumacia, si Procurator jussus præstare hoc juramentum in animam principalis, ad quod speciale mandatũ habebat, id ipsum recusset, domino noceat? Comuniter Ddr. affirmant. *per d.* 10. *C. de Procurat.* Gailius tamen ex æquitate audientiam ipsi denegandam esse existimat. *in l.* 1. *Obs.* 86. Add. Græv. *lib.* 1. *concl.* 89. Bocer. *in cl.* 6. *Disp.* 18. *θ.* 15. *lit. b.* Harpprecht. *in process. jud. dec.* 8. *concl.* 2. *n.* 3. Pupillus verò, qui Tutorem non habet, Contumax fieri nequit: *per l.* 54. *ff. de re jud.* Anton. Faber *in Cod. lib.* 2. *tit.* 2. *def.* 3. Neque minor Contumax condemnatur, destitutus Curatore, vid. §. 2. *Inst. de Curat.* qui etiam invito ad lites (quod tamen secus Jur. Canon. & moribus hodiernis in criminalibus, *per c. fin. de Judic. in 6to.* Brunnem. *ad l.* 4. *C. de Auth. præst.* Vultej. *l.* 1. *de jud. c.* 6. *num.* 22. Carpz. *Pr. Crimin. p.* 3. *quæst.* 118. *num.* 33.) dari potest: Anton. Faber *in Cod. l.* 3. *tit.* 1. *def.* 29. & 33. Eique, si quasi Contumax condemnatus fit, consultum est remedio restitut. in integrum. *per l.* 8. *ff. de min.* 25. *annis. l.* 13. §. *fin. C. de judic.* ibique Brunnem. Quo facit quoque *l.* 15. §. 22. *ff. de damn. infect.* Vinn. *in Jpr. contr. lib.* 3. *c.* 43. *p.* 630. Minorem autem ita restitutum impensas adversario restitnere debere,

debere, tradit cum Fachin. *l. 10. controv. 2. num. 3.* Brunnem. *ad d. l.* 8. Et hujus CONTUMACIÆ ejusque pœnæ Reus argui potest, non solùm subditus, sed & peregrinus: litigando enim foro obnoxius fit. Mev. *p. 3. decis. 117.*

XII.

OBJECTUM CONTUMACIÆ constituit præceptum seu jussus Judicis, qui contemnitur. *arg. l. un. ff. si quis jus dic. non obtemp. & l. 53. §. fin. ff. de re judic.* Qualis jussus est CITATIO, quam Judex ad instantiam partis decernit, *per l. 68. ff. de Judic. l. 3. §. 8. de damn. inf. c. 18. X. de for. comp.* & SENTENTIA JUDICIALIS, cùm interlocutoria, tum definitiva, *t. t. ff. & C. de Re Judic.*

XIII.

Sola igitur occultatio, ut quis pro CONTUMACE habeatur, non sufficit, sed CITATIO, & quidem justa, & arctatoria seu peremptoria, ita dicta, quod perimat ultiorem dilationem, nec patiatur adversarium ulterius tergiversari, sed præcisam mandet comparitionem: *per l. 70. ff. de Judic.* Videatur tamen Zasius *ad l. 53. ff. de Re Judic.* (quam proinde sequitur justus in CONTUMACIAM processus. Mev. *P. 1. Dec. 239. num. 7.* Carpz. *P. 1. C. 9. def. 16. num. 4.*) requiriritur: *arg. l. 68. ff. de Judic.* Petrus Myllerus *de processu judic. p. 435.* B. Dn. Bardili, *Exc. 20. th. 13. n. 45.* Stephan. *ad Nov. marc. 3.* CITATIO siquidem, est principium & fundamentum Judicii, *per §. fin. Inst. de Pœn. tem. litig.* Quam in rem vid. Zas. *ad l. 53. ff. de Re Judic.* qui nonnullis in caussis id ipsum fallere existimat. Talis verò peremptoria CITATIO etiam esse censetur, si comminatio illa citationi sit addita, si citatus non comparuerit, Judicem nihilominus ad instantiam adversæ partis in causa cogniturum, quod Jus & Justitia postulaverit. Er erscheine alsdann oder nicht / so solle in der Sache auf des Klägers Anhalten nichts desto weniger ergehen was Rechtens ist. Brunnem. *ad l. 8. C. Quom. & Quand. Jud.* Carpz. *Jpr. for. P. 1. C. 2. def. 22.* B. Dn. Lauterb. *in Coll. Theor. Pract. ad tit. ff. de in Jus voc. th. 25.* Licet vox PEREMPTORIÆ Endlich / in citatione non reperiatur. *arg. l. 71. ff. de Jud c.* Vid. *l. 2. C. Quom. & quand. Judex* Carp. *d. l.* Comminatio enim illa habet vim peremptoriæ citationis. Carpz. *d. l. & tr. de Process. tit. 7. art. 1. num. 27.* Besold. *p. 4. Cons. 167.* ubi tamen pro

peremptoria citatione non agnoscit illud: Daß Klägere ihre Nothdurfft innerhalb 6. Wochen einschicken sollen.

XIV.

Et hæc Citatio de Jure Civili regulariter post tertiam demum dilatoriam fieri solet, sicque ad veram Contumaciam inducendam, ultra tres Citationes & quarta peremptoria, seu edictum peremptorium desideratur; *l. 68. & seqq. ff. de Judic.* Barbosa *ad h. l. n.* 121. & 23. Caspar Klock. *Tom. 3. Consil.* 187. *n.* 136. B. Dn. Lauterb. *l. c.* Judicis tamen arbitrium non penitus excluditur: *per l. 72. ff. de Judic.* Vultej. *de Judic. l. 2. c. 6. num.* 7. Zasius *ad l. 53. ff. de Re Judic. n.* 22. Unde interdum post unam aut alteram, aut ab initio una quoque pro tribus proponitur: Vid. *l. 2. C. Quom. & Quand. Jud.* Vid. etiam Zasius, *d. l.* Modò non pauciores dies habeat, quàm tres dilatoriæ habituræ fuissent. *d. l. 72. ff. de Jud. l. 53. §. 1. ff. de Re Judic. l. 8. C. Quom. & quand. Jud.* B. Dn. Lauterb. *ad Jus Provinc. Würt. p.* 1. *tit.* 11. *§.* 16. Brunnem. *de process. civ. c. 3. num.* 29. & *num.* 30. Quod de Jure Civili veteri in trinis citationibus per singulas vices erat intervallum decem: *per l. 69. ff. de Judic.* Jure verò novissimo triginta dierum. *per Nov. 115. c. 3. & Auth. Qui semel C. quom. & quand. jud. R. I. de Anno 1654.* §. Dann wird. Perez. *in Cod. tit. Quom. & quand. jud. num. 3.* Hodiè tamē ex usu fori tertia dilatoria vim habet peremptoriæ. Vultej. *de. judic. l. 2. c. 2. n.* 175. J. P. W. *p.* 1. *tit.* 12. ibique B. D. Lauterb. In jure verò Statutario, Patriæ meæ Bremensis, cautum esse, ad hoc ut quis pro vero Contumace habeatur, quarta vice quem peremptoriè esse citatum testatur. Casp. Klock. *tom. 3. Cons. 158. n. 137*

XV.

Removetur dehinc à nostro Objecto: (1.) Citatio dilatoria, seu simplex, quâ quis simpliciter ad Judicem vocatur, sed ulterior citatio decernitur, cognitione interim suspensâ, quæ Reum non facit contumacem. *per l. 53. ff. de re judic. l. 9. C. Quom. & quand. jud.* Wesemb. *ad l. 13. C. de judic. Nov. 112. c. 3. princ.* Rosbach. *in process. tit. 35. n. 15. p. 193.* Cujus formula hæc ferè est: Daß N. den 10. Mart. erscheine / und Klägern auf seine geführte Klag antworte. (2.) Citatio monitoria, v. g. ad videndum jurare testes. *c. 4. X. de Testib.* Klock, *Vol. 2. Consil. 86. num. 201.* Vel (3.) Illa Citatio, cito te

si tua

SI TUA INTERESSE PUTAVERIS, AUT TE GRAVATUM ESSE SENTIAS; Siquidem hæc æquè præcisam comparitionem non mandat, eo ipso dum comparendi facultatem committit in absolutam voluntatem citati, qui, si non vult, comparere, non tenetur; Sicque citatus, qui non coarctatur comparere, non potest dici CONTUMAX, nec enim in CONTUMACIAM fit condemnatio, nisi terminus sit peremptorius. Joh. Petr. Surdus *Dec. 26. n. 7. & 8.* Wesemb. *ad d. l. 13. C. de judic. n. 13.* & cum eo Tabor *ad C. J. A. d. l.* Mev. *p.* 8. *Dec. 428. num. 6.* Besold. *p. 4. Consil. 167. n. 4.* Multò magis (3.) Ab Objecto nostro exesse jubemus, CITATIONEM PER SE INVALIDAM, SEU ILLEGITIMAM; talis enim de Jure nullius est effectus, citatum ad comparitionem non obligat, nec eum constituit in mora: ideò super tali citatione processus & sententia est nulla, ceu contra indefensum lata. Wesemb. *d. l.* & ex eo Tabor *l. cit.* Mev. *P. Dec. 81. num. 1.* Brunnem. *ad l. 45. ff. de Re judic.* quem add. *de process. civ. c. 3. in fin.* Neque huc (4.) pertinet CITATIO AB ARBITRO COMPROMISSARIO FACTA, quippe quæ propriè non est CITATIO, sed magis VOCATIO, *arg. l. 53. §. 1. ff. de judic. l. 65. & seqq. eod.* ut adeò ad eam non comparens verè CONTUMAX dici nequeat, B. D. Lauterb. *de arbitr. compromiss. θ. 34.* sed tn. ejusqs. Contumaciam arbiter punire possit. *per l. 39. princ. de arbitr.*

XVI.

Est autem CITATIO, ut vim stringendi habeat, & quis ob eam CONTUMAX reputetur: (quæ regulariter per nuncium fit. *l. 7. 9. Cod. Quom. & quand. jud.* Vid. *l. 17. C. de dignitatib.*)

I. RITE CONSCRIBENDA, sicque in ea exprimendum, (1.) NOMEN JUDICIS CITANTIS; *per l. 8. ff. de judic.* Vultej. *de judic. l. 2. c. 2. num. 22.* Ita tamen, ut in ordinario sufficiat nomen dignitatis & officii, nec requiratur individui. Carpz. *de process. tit. 7. art. 2. n. 9.* (2.) NOMINA ET COGNOMINA UTRIUSQUE LITIGANTIS: Nosse enim debet Reus, cum quo lis instituenda sit. *c. 35. & fin. X. de Rescript. c. 2. eod. in 6to.* Carpz. *loc. cit. n. 10* Gail. *l. 1. Obs. 49.* Vid. tamen Carpz. *cit. loc. n. 16.* Vultej. *de judic. l. 2. c. 3. n. 31.* Mynsing. *cent. 2. Obs. 66.* (3.) CAUSA PROPTER QUAM ET AD QUAM QUIS CITATUR: *O Cam. p. 3. tit. 12. §.* Und sollen zu solchen / Ut deliberare possit, cedere an contendere velit, ne postea necessum sit novam dilationem ad deliberandum concedere; Unde hodie adjungitur copia libelli Actoris.

ctoris. R. I. de Anno 1654. §. Darneben bleibt. 35. ibi: mit samt der Ladung und Klag-Libell gleichmässig authentisiret / dem Beklagten vorhero insinuiret / und verkündiget. Brunn. proc. civ. c. 3. n. 13. (4.) LOCUS HONESTUS TUTUS & certus: Cùm citatio loci incerti v. non tuti sit ipso jure nulla, nec citatus teneatur comparere. l. 5. §. 1. ff. Quod vi aut clam. l. 5. Cod. Quom. & quand. Jud. Clem. pastoral. 2. de sent. & re judic. l. 21. §. 11. ff. de Rec. qui arbitr. Mev. p. 3. Dec. 153. Brunnem. ad l. 2. ff. si quis caut. jud. sist. num. 2. Modò forum ubi comparere debet, non sit notorium. l. 59. de Judic. Carpz. cit. loc. num. 37. (5.) DIES, QUANDO COMPARERE DEBEAT: Aliàs enim nesciret, quando judicio sisti oporteret. c. 1. c. 5. quæst. 2. qui debet esse legitimus, h. e. non feriatus, arg. l. 2. §. 1. ff. si quis in jus voc. non iv. Laudat. Dn. Lauterb. ad J. P. W. p. 1. tit. 11. §. 11. qui tamen pro diversitate judiciorum variat. Vid. Nov. 53. c. 3. Nov. 58. c. 10. O. Cam. p. 3. tit. 12. §. Als auch noch. Lauterb. l. cit. Carpz. Jpr. for. P. 2. C. 2. def. 23. R. I. de Anno 1654. §. 36. ibi: Nach ermässig: Solet & consueta clausula addi pro cautela, ut si illa dies non fuerit Juridica, compareat die sequenti: Hora autem præcisè servanda non est. B. D. Lauterb. de variat. temp. p. 20. Dehinc horis matutinis citatus, si post meridiem compareat, non peccat, neque ad docenda impedimenta tenetur, cum totus dies citato prosit, & modicum temporis nemini noceat. l. 8. si quis caut. in jud. sist. Carpz. p. 1. dec. 43. & de proc. tit. 7. art. 2. num. 56. Brunnem. ad l. 7. de ff. in integr. restit.

II. A NUNCIO AD CUJUS OFFICIUM HOC PERTINET, EA DEBITE EST EXEQUENDA SEU INSINUANDA. Wesemb. ad d. l. 13. C. de Judic. n. 21. Mev. p. 4. Dec. 294. Sc. debito loco, intra citantis territorium, Mev. p. 7. dec. 390. & justo tempore: Non tamen die feriato. per l. 2. & ult. ibi: sileat horrida vox prætoris, C. de feriis c. ult. X. eod. Quod ultimum quidem, moribus non observatur, quia (ut Practici adducunt) ea facti est, nec fit per Judicem: sed nuncium aut notarium, vel per literas, nullamque causæ cognitionem requirit. Et porrò convenienti modo, vel in faciem citati, l. 13. §. 1. ff. de Excus. tut. modo ipsius còpia haberi possit. l. 1. §. 1. ff. de agnosc. liber. l. 4. §. 5. ff. de damn. inf. Mev. p. 3. decis. 81. Vid. l. 47. ff. de re judic. vel, si Reus latitet ad domum: Ut sc. vel uni ex familia tradatur, vel valvis ædium affigatur c. causam X. de dol. & contum. Carpz. tit. 7. art. 2. num. 57. Hilliger. ad Donell. l. 23. c. 2. lit. O. Scaccia l. 1. de Judic. c.

45.

43. *num. 4.* Vid. Brunnem. *ad tit. ff. de damn. inf. l. 1. §. 5.* Quam citationem legitimè esse insinuatam, Actor probare debet. Carpz. *d. l. num. 68.* Hinc pronunciari solet: Würde Kläger documentiren / daß Er die Citation legitimè insinuirt / so wäre Er damit zu hören. Si enim de ea non appareat, aut Judex dubitet, in CONTUMACIAM non proceditur. Carpzov. *Jurispr. forens. p. 1. c. 9. def. 6.* Mev. *p. 2. dec. 208. & p. 3. dec. 222. 262. & 266. & p. 8. dec. 407.* Add. Gail. *l. 1. Obs. 58. & 55.* Mynsing. *Cent. 2. Obs. 62.* Sed tunc revocanda citatio & jubenda pars ritè insinuare istud mandatum. Mev. *p. 3. Dec. 222.* ubi unâ hanc formulam exhibet, wird aussuchen in CONTUMACIAM noch nicht / sondern aus bewegender Ursach renovatio mandati, und Kläger solches zu des Beklagten Wissenschafft zu bringen / die Insinuation zu dociren schuldig erkant. Brunn. *ad l. 53. ff. de re jud. & in proc. civ. c. 4.* Probanda autem inprimis per relationem nuncii ordinarii seu judicialis, de qua in Actis constare debet, alioquin nec citatio, nec totus processus in CONTUMACIAM valet. *l. 5. §. 1. ff. Ex quib. caus. in possess. eat.* ibiq; Brunn. *n. 1. & in proc. c. 3. n. 36.* Hahn. ad Wes. *de in jus voc. n. 13.* Ut autẽ appareat de singulis CITATIONIS qualitatib' & circumstantiis, cui scilicet, quando, quomodo, & in quo loco facta sit, quid responderit, aut quid aliàs circa Actũ executionis contigerit; hæc omnia ab ipso citationis executore referenda ipsi Judici mittenti, aut Actorum magistro, sive Judiciorum Actuario, qui Protonotari' dicitur: Cui nuncio propter electam fidem & Juramenti religionẽ de suo Actu executionis creditur. Unde si referat, citatum respondisse se nolle venire, ei fides habenda ad hunc effectum, ut Judex possit citatum in pœnam CONTUMACIÆ condemnare; Responsio enim citati est de pertinentiis citationis *arg. c. præterea. X. de offic. & pot. Jud. deleg* Secus quoad probandum factum citandi. Lauterb. *de nuncio θ. 50.* e. g. se ab eo injuriâ affectum esse, aut ipsam commissionem Judicis: Gail. *l. 1. Obs. 54. n. 4. & 5.* Brunn. *in tr. de proc. c. 3. n. 38.* Mindan. *de mandat. judic. l. 2. c. 21. θ. 2.* B. D. Lauterb. *diss. de Nuncio θ. 56. & seq.* Est quippe comissio Judicis soleñitas extrinseca, quæ non præsumitur, nisi probetur Brunn. *ad l. 30. ff. de V. O.* Nec valet citatio, nisi ex mandato Judicis profecta sit. *l. ult. C. de exhib. reis.* ibiq; Brunn. Cz. *lib. 1. resp. 25. n. 6.* Quod requisitum necessarium non foret, frustraq; deposceretur, si semper post factam citationem ex nuda nuncii asser-

assertione intelligeretur mandatum Judicis præcessisse. Nec hanc sententiam turbat, aut eidem obstat, quòd commissio seu mandatum Judicis de citando aliquem, videatur esse de connexis ipsius citationis & relationis à nuncio factæ, de quibus idem Judicium ferendum: Et consequenter nuncio de commissione sibi factâ asserenti, non minus quàm de ipsa citatione fides tribuenda sit. Nam constat, potuisse citationem facere nuncium, & tamen non præcessisse Judicis mandatum, ut adeò non rectè asseratur, mandatum Judicis cum citatione necessarium esse connexum. Nec quisquam urget, si rogeratur, præsumendum esse, potius mandatum Judicis citationẽ præcessisse, quàm nuncium sine Judicis mandato citâsse, & sic crimen falsi admisisse; quia in dubio nulla delicti capienda sit præsumptio. Hæc enim regula officium suum perdit, quando agitur de præjudicio tertii, veluti hîc citati, cessatque hoc in casu illa præsumptio, quâ aliàs quilibet bonus præsumitur. Alciatus *tr. de præsumpt. reg. 3.* Menoch. *l. 5. c. 2. n. 51. de præsumpt.* Minus negotium facessit, *l. 5. §. 13. ff. de reb. eorum qui sub tut.* ubi nuncio referenti ad magistratum simpliciter fides adhibetur, nec ibidem dist., utrum comissio Judicis probata sit, nec ne: cùm præsumendum quod in casu illius Legis commissio Judicis præcesserit, probataque fuerit. Dissentit Zinus, Baldus & Salicetus *in l. fin. C. de exig. reis. & in l. 30. ff. de V. O.* quòd si nuncius non fuerit juratus, schedula exigi solet, quæ in foro appeltatur Recipisse, qui nuncius, si probet, quod dare, noluerit Recepisse, vel documentum insinuationis, tunc ab Advocato fisci citandus, & puniendus citatus, ob injuriam Judicio illatam. Mev. *p. 4. dec. 269.*

XVII.

In Camera Imperiali nuncius Cameræ juratus, der geschworne Bott/relationem (quam statim postquam rediit facere debet nunciorum Magistro: *O. Cam. p. 1. tit. 7. §.* Und alsbald.) ad finem originalis citationis, & in copiis, si quæ sit, subscribit, cum designatione loci, diei anni, mensis, personæ; imò totius executionis: Notarius verò, publicum super facta executione instrumentum conficere, eique tenorem ipsius citationis vel mandati inserere debet: *O. Cam. p. 1. tit. 38. §. 5.* Brunnem. *de process. c. 3. n. 37.* Petr. Fridericus Mindanus, *de mand. jud. l. 2. c. 21.* B. Dn Lauterb. *d. Dissert. de nuncio §. 57. n. 14.* Alibi tamen hanc relationem oretenus fieri sufficit, modo postea

postea ab Actuario ad Acta referatur, ut nimirum ex Actis de illa constare possit: Uti in hoc Duc. Würtenb. oretenus fit Poligrapho J. P. W. *p. 1. tit. 11. §.* Und dieweil.

XVIII.

Sive autem de Judice quòd sit competens, certo constet, sive de eo adhuc dubitetur. Reus citatus tamen, ad citationem, missam nisi CONTUMAX haberi velit, comparere & incompetentiam allegare tenetur: *l. 5. ff. de judic.* Cùm nullius privati sit, in dubio judicare de Judicis incompetentia. *per l. 2. pr. ff. si quis in Jus voc. non iv.* ibique Brunnemann. Vultej. *de Judic. l. 2. cap. 6. num. 72.* Ubi enim dubia est Jurisdictio, non dubia est paritio, Carpzov. *P. 1. C. 3. def. 11.* Vultej. *l. 2. de Jud. c. 2. num. 25. l. 5.* Et quidem in primo statim termino. *R. I. de Anno 1654. §.* Es soll auch. Cz. *de proc. t. 9. art. 2. n. 2. & lib. 2. Resp. 9.* Christ. Fridericus *in process. Jud. de for. compet.* ibique Caspar Nicolai *in addit. lit. C.* Menoch. *l. 2. præsumt. 19. num. 5.* Vel per se, vel per procuratorem, non verò per literas. *per l. 2. ff. si quis in jus voc. non iv.* ibi: VENIRE DEBET, Carpz. *in proc. d. l.* quod multò magis in foro Saxonico obtinebit, cùm ibi litium abbreviandarum causa omnia viva voce: Vom Mund aus in die Feder. regulariter debeant proponi. Carpz. *P. 1. C. 3. def. 11. & lib. 2. Resp. 11.* Nicolai *in. proc. p. 1. c. 19. n. 54.* Fibigius *de proc. c. 2.* ibique Dn. Schwendendorff *in not. p. 95. 96.* Solentque in comparitione fieri protestationes. Se in honorem quidem Judicis comparere, non verò intendere per suam comparitionem, dicta vel facta, consentire in Judicis Jurisdictionem, nisi quatenus & in quantum de Jure teneatur. Es sey N. N. nur in honorem des löblichen Judicii erschienen / und bewillige nicht weiter in diesen Gerichts-Zwang / dann von Rechts wegen er dazu verbunden. post Petr. Termin. Fibigius *d. l.* Colerus *in process. execut. p. 4. c. 3.* Idque ne per non comparitionem aut licet comparеat, per dictionem se simpliciter in Judicem nolle consentire, CONTUMACIA: & per absolutam paritionem in citante *Jurisdictio*, in citato præsumatur *Subjectio* Boërius *dec. 8. num. 5.* Pacianus *de probat. l. 2. c. 48. num. 43.* Fibigius *dict. loc.* Modest. Pistor. *Consil. 12. n. 78.* Add. Gail. *l. 1. Obs. 48. num. 24.*

XIX.

Quòd si tamen in competentia Judicis sit notoria, tunc ad emissam citationem impunè emanere,& Judici non parere licet: per regulam Paul. *in l. fin. ff. quod quisq; jur. in al. stat. ut ips. eod. jur. utatur. l. 53. §. fin. ff. de Re Judic.* Gail. *l.* 1. *Obs. 48. num. 9.* Minsing. *Cent.* 6. *Obs.* 7. Ut res clarior fiat, addam exemplum. Ponam, Judicem notoriè incompetentem v. gr. senatum oppidanum, Me,qui civis Academicus sum,citare,non teneor comparere, quia privilegium est notorium: Vid. Rebuff. *de privileg. scholarum* 154. Hilliger. *ad Donell. Enucleat. l. 23. c. 10. lit. E.* Ita porrò, si Extraneus sine subsidialibus citetur, is æquè venire non tenetur, neque incompetentiam suam allegare opus habet. Non obst. *l. 5. ff. de Jud c.* Barbos. *ad l. 5. de Jud.* Mev. *P. 3. Dec.* 305. Vid. B. Maurit. *de judic. Rothwilensi c. 4. n. 4. & c. 2. n. 9.* Müller, in Addit. ad Rümmelin. *Aur. Bull. p. 2. diss.* 1. *d.* 6. Quia verò utraque pars in judicio præsens esse debet: Actor quoque citandus, vel saltem admonendus de termino præfinito, hinc citatio Actori transmissa, vocatur: Ein Tag-Zettul. Schedula vocatoria Cz. *in proc. tit. 7. art. 1. num. 30.* cujus formulam habet Nicolai. *de process. c. 3. n. 47.* Add. Schwendendorff. ad Fibig. *p. 1. c. 2. n. 3.*

XX.

Cùm autem Contumaciam incurrat, quicunque Judici non solùm citanti, sed etiam aliud quid præcipienti non obtemperaverit. *d. l. 53. ff. de re jud.* quo maximè spectatur contemptus Judicis: Tabor *ad C. J. A. d. l. num.* 19. ideò per se constat, quòd sententia quoque tam interlocutoria, quàm definitiva, objectum imprimis Contumaciæ constituat, præsertim si comminatio aliqua præjudicialis, nisi pareatur, sit annexa. Unde cùm laudum, seu sententia arbitri compromissarii: Ein Urthell des willkürlichen Richters. non sit vera sententia (judicialis sc.) *l. 13. §. 5. ff. de his qui not. infam.* B. Dn. Lauterb. *in tract. de arbitr. comprom.* Mev. *p. 8. dec. 12. n. 2. 3. 4.* utut vicem formamque sententiæ habeat: Mev. *d. l.* Proinde illa ad nostrum objectum neutiquam pertinet, nec arbiter propriè judex est, cùm privatorum consensus Judicem non faciat; *l. 3. C. de Jurisdict.* sed partes Judicis suscipere dicitur *in l. 13. §. 1. ff. de Rec. arbitr. l. 14. C. de Judic.* inde quoque divisio Judicii in voluntarium & necessarium non est generis univoci, sed τῶ πρὸς ἓν Vinn. *Jpr. contrar. l. 3. c. 2. lit. m.*

XXI.

XXI.

Forma Essentialis consistit in ipsa vi, dicto præcepto seu jussui Judicis dolosè non parendi. *arg. t. t. Extra de dol. & contum.* Quo ipso hoc delictum ab aliis fraudibus malitiosis & inobedientiis notorié distinguitur: Accidentalis verò posita est in eo ut (1) Contumacia ab adversario, vel ipsomet, v. ipsius Procuratore in termino præfixi temporis fuerit legitime accusata. Daß er des Ungehorsams beschuldiget werde. *per l. 73. §. 1. ff. de Judic. l. 13. §. 2. C. eod. Auth. Qui semel Cod. Quom. & quando Jud.* ibiq; Bruñem. *arg. l. 68. ff. de Judic. l. 4. de accus.* ibi: ex una postul. *l. 4. §. 8. ff. de damn. inf.* Petr. Myllerus *in dissert. de process. Judic. p. 435. n. 5.* Gail. *l. 1. Obs. 55. num. 6. &* 7. Carpzov. *de process. tit. 8. art. 1. num. 4. & lib. 2. Resp. 47. num. 1.* Brunnem. *ad Auth. Qui semel C. Quom. & quand. Jud.* Goswin. ab Esbach. *ad* Carpz. *Jpr. for. P. 1. Const. 9. def. 15.* Richter. *p. 1. Consil. 48. num. 29.* Mev. *p. 5. dec. 290. num.* 8. ibi: *Ob contumaciam nihil decernitur per Judicem nisi prius accusatus per partem. & P. 8. Dec. 170.* Hilliger. *ad Donell. Enucl. l. 23. c. 10. lit. D.* Graven. *P. 1. Conclus. 55. consil. 11.* Neque diversum statuendum esse, si ex statuto Contumacia inducatur, existimat. Hartmann. Pistor. *d. p. 1. quæst. 3. num. 13.* Scaccia *de Judic. l. 1. c. 91. num. 18.* Coler. *de process. p. 1. c. 2. num. 17.* Ziegler. *ad Instit. J. Can. l. 3. tit. 6. §. 1.* Brunnem. *d. tr. de process. civil. c. 4. num. 7.* Mev. *p. 3. Dec. 390. num. 6.* Non obstante eo, quòd quando pœna ipso Jure infligatur factum hominis non exigatur. Hilliger. *ad Donell. Enucleat. l. 23. c. 10. lit. D. in fin.* Sigism. Scaccia *de Judic. l. 1. c. 91. num. 18.* Dissent. Franciscus de Caldas *ad l. 3. C. de in int. restit. in defin. 10. n. 9.* Bartolus *ad l. 10. n. 5. ff. de publ. judic. & l. 6. n. 3. ff. de pœn.* Excipiuntur tamen causæ, ubi ob publicum interesse, præsertim in criminalibus, ex officio Judex procedit, & Actoris vices supplet, ita, ut Reo omninò in causa principali, si magistratus velit, procedendum sit Brunnem. *d. tr. de process. civ. c. 4. num. 7.* Tabor *C. J. A. d. l. num. 16.* Add. Mev. *p. 8. dec.* 357 Herm. Vultej. *in Jpr. Contract. c. 30.* Julius Clarus *l. 5. sent. §. fin. quæst. 51. num. 9. & 11.*

XXII.

Non sufficit etiam accusare Contumaciam simpliciter, ut ob hanc ulterius procedatur, sed necesse insuper est certa poenæ petitio:

TITIO: Mev. *p. 3. dec. 390.* Illustr. Dn. Strik. *Introd. ad prax. for. caut. insti .c. 6.§.9.* ubi hoc probè notandum esse monet: Unde quod prius legitima petitio fieri debeat, ita præter propter decernit Judex. Wird auf besch uldigte Contumaciam weiter nichts / sondern mans gebührende Suchung einkommt / was recht erkant; Mev. *d. l. n. 8.* Dehinc formulam CONTUMACIAM accusandi seq. refert prælaudatus Dn. Stryk. *l. cit.* Ut prævio titulo, Judici pro præfixo termino gratias agat, & se comparuisse, Reum verò absentem esse dicat, posteà, eidem citationem legitimè insinuatam esse probet, & CONTUMACIAM illius solenniter accuset, subjunctâ petitione legitimâ de refundendis expensis. Ea tamen quia est Actus contentiosæ Jurisdictionis in die aliquo feriato fieri nequit, *argum. l. 1. ff. de feriis.* Mev. *p. 3. Dec. 276. num. 1.*

XXIII.

(2.) Ad formam hanc accidentalem requiritur, ut conditio adversarii deterior facta sit. *Arg. l. 8. ff. si quis caut. in jud. sist.* quod per se patescit. (3.) Eandem esse veram Contumaciam sententiâ Judicis delaratum sit. Es muß darüber recht und gerichtlich verfahren / und ob sich angeklagter Theil versaumt/ erkannt werden. *Arg. c. 24. X. de off. & potest. Jud. deleg. l. 68. ff. de Judic. Auth. Qui semel C. Quom. & quand. Judex Ordin. Cam. p. 3. tit. 12 §.* Würde dann. & *tit. 42. R. I. de Anno 1654. §.* So auff. *Ordin. provinc. Elect. Saxon. tit. 10. §.* im fall aber. Richter. *de privileg. Credit. disp. 1. p. 15. Vol. 1. Consil. 48. n. 29.* Gail. *l. 1. Obs. 86.* Hartmann. Pistor. *p. 1. quæst. 3. num. 10.* Vid. Brunnem. *de proc. civ. c. 4. n. 15.* Mev. *P. 8. Dec. 428.* Modò prius, causa pro conclusa habeatur, atque in CONTUMACIAM pronuncietur; Ordo enim processus id exigit, Mev. *dict. p. 8. Dec. 428.* Add. *p. 9. dec. 29. n. 9.* Gail. *l. 1. Obs. 60. num. 6.* Insuper post lapsum terminum CONTUMAX adhuc citetur ad audiendam sententiam, & pœnæ declarationem: *per l. 2. §. 1. ff. si quis jus voc. non in iv.* Ex sententia Brunnemann. *ad l. 2. ff. de Re milit.* & *ad l. 2. C. Quom. & quand. Jud.* Mindan. *de mandat. judic. c. 19. 9. 9. c. 2. de dol & contum. in 6to.* Quam autem non aliis sed soli CONTUMACI nocere debere: *per l. 22. C. de pœn.* vult Wesembec. *dict. l.* & cum eo Tabor, & quidem in eo solum puncto quo intervenit, non in alio

argu-

argument. l. ult. §. 1. *ff. de appellat.* Idque, ut adducit Anton. Faber. *in Cod. l.* 3. *tit.* 1. *def.* 23. *num.* 11. ne scilicet effectus amplior sit suâ causâ. Post plures, Caspar. Klock. *tom.* 3. *Consil.* 187. *num.* 181. ubi exinde CONTUMACIAM circa citationem solummodò commissam, non nocere circa litis contestationem infert.

XXIV.

Finis Contumaciæ est, ut contemnatur authoritas Judicis, jusq; adversæ partis reddatur deterius, *per l.* 13. §. 2. *C. de Jud. c.* 3. & 4. *X. de dol. & contum.* Mev. *p.* 8. *Dec.* 289. CONTUMACIA enim non solùm pars offenditur, sed etiam Judex: Hilliger. *ad Donell Enucleat. lib.* 23. *c.* 10. *lit. A.* Inde est, quòd Judex ad tuendam Jurisdictionem suam, sine accusatione CONTUMACEM arbitrariè seu extraordinariè multare possit. Mindanus *de mandat. Judic. l.* 2. *c.* 4. *θ.* 4. Mev. *p.* 6. *dec.* 19. *Non obst. l.* 19. *ff. de in Jus voc.* Per quam multam æstimatur contemptus, non verò interesse partis, Brunnem. *de proc. c.* 4. *num.* 9. Et hanc primò sub comminatione intimandam, deinde indicandam, & fisco applicandam esse *d. loc.* tradit, quo & denegationem audientiæ in aliis causis, *num.* 12. refert. Add. Godofred. *ad l.* 26. *ff. Ex quib. causis major lit. E.* Maranta *p.* 5. *de contumac. num.* 9. & *seqq.* ubi 24. CONTUMACIÆ pœnas recenset.

XXV.

EFFECTUS CONTUMACIÆ, sunt vel utrique parti communes, vel Actori aut Reo proprii. Communes, quòd Contumax, sive vincat, sive succumbat, in expensas termini illius condemnetur. *per. l.* 79. *ff. de Jud. l.* 13. *§.* 2. *Cod. eod. Nov.* 112. *c.* 3. §. 2. *c.* 1. *de dol. & contum. in* 6*to.* Vid. tamen Zasius, *ad l.* 13. *C. de Jud. §.* 6. *num.* 7. Estque hæc refusio damni & expensarum, ordinaria CONTUMACIÆ pœna. Mev. *p.* 2. *dec.* 327. Sonnemannus *ad Nov.* 69. *cap.* 3. vid. Brunnem. *tr. de proc. c.* 4. *n.* 3. Vid. §. 1. *de pœn. tem. litig.* per quas etiam impensæ in Advocatos & Procuratores intelligendæ. *per l.* 15. *C. de Judic* ibique Brunnem. & *in d. tr. de process civ. loc. cit.* Carpz. *de process. tit.* 8. *art.* 1. *num.* 9. Dissent. Hartmannus: Pistor. *Obs.* 140. Quo etiam ex sententia Zasii: *ad l.* 13. §. 6. *C. de Judic.* pertinent sumptus, quos pars obediens in diversoriis fecit, moderati tamen, non superflui & detracto eo quod aliàs domi impendisset. Et

hæ

hæ expensæ non debent reservari ad finem litis, sed in quolibet juris articulo qui processum impedit, integræ restituendæ sunt parti adversæ, alias ulterius in judicium non admittitur. *l. 15. C. de judic.* ibique Brunnem. *l. penult. C. de fruct. & lit. expens.* Sonnemannus *ad d. Nov. 69. c. 3. n. 3. add. n. 4.* Tamesi ex Germanorum consuetudine, uti quoque apud Consistorium almæ hujus Eberhardinæ receptum est, ad decisionem usque litis plerumque reserventur: Vultej. *de judic. l. 2. c. 6. num. 168.* Mev. *p. 5. dec.* 180. Jus tamen commune in Saxonia adhuc dum observari testis est. Carpz. *d. tr. de pr. loc. alleg.* A quibus expensis ne quidem Actor, & si ulterius agere nolit, immunis evadit. *per c. 1. X. de dol. & contum. in 6to.* Carpz. *cit. loc. c. 8. art. 1. n. 37. & seqq.* Carol. Scharsmidt *ad Nov. Exerc. 10. ad Nov. 53. θ. 30. & Nov. 112. θ. 22.* Liquidandæ autem sunt expensæ à parte præsente, à Judice verò moderandæ, & moderatæ à præsente, juramento confirmandæ. *Auth. post jusjur. C. de judic. Auth. Si verò C. eod.* ibique Brunnem. *Idem ad l. 79. ff. de judic.* Tandem sequitur adjudicatio, quæ tamen non in minus fieri debet quam taxatum & juratum est, reservatâ tamen alteri parti appellatione Brunnemann. *ad l. 15. C. de judic.* Carpz. *Resp. l. 3. Resp. 30.* hasque expensas etiam non petitas ad judicandas esse contendit Dn. Rebhan. *in disp. de expens. lit. θ. 8* propterea, ne CONTUMACIA, per quam ipsa judiciorum authoritas contemnitur, maneat impunita *d. l. 15. C. de judic.* Consentit Sonnemannus *ad Nov. 69. c. 3.* Vid. Brunnem. *ad l. 79. de jud. n. 2.* Mev. *p. 7. dec.* 241. An a. Reus (si Actor omnes terminos observavit, comparuit in primo ad accusandam absentiam citati, item in secundo) ad peremptoriam citationẽ comparens, Actori ad expensas in terminis sic expectatis condemnandus sit? De eo: Vid. Zas. *ad l. 53. ff. de Judic. n.* 23. Potest etiam in expensas ita condemnatus, si easdem refundere nequeat, corporis detentione coërceri. *per c. 5. X. h. t.* Ita porrò CONTUMAX NON APPELLAT. *l. 73. §. fin. ff. de judic. l. 13. §. 4. C. eod. l. 23. §. fin. de appell.* ibique Brunnem. Anton. Daniel Sonnemann *ad Nov. 82. c. 5. num. 9.* Modò judicium in CONTUMACEM institutum, cumque eo justè processum, & vera, non ficta contumacia sit, *l. 73. de judic. l. 3. C. Quom. & quand. Judex*: ibique Brunnem. add *ad d. l. 73. de judic.* Mev. *p. 5. dec.* 179. Ubi de requisitis ad id, ut CONTUMAX ab appellationis beneficio excludi possit, pluribus agit. Eaque in veni-

veniendo consistat, dum ad peremptoriam vocationem neque per se, neq; per alium comparet. *per l. 73. §. fin ff. de Judic.* Brunn. *ad d. l 23. ff. de appell.* Non autem in non agendo, vel in non respondendo, aut in non exhibendo, aut in non jurando de calumnia: *per l. ult. §. 1. ff. de Appell.* Brunn. *d. l* Gail. *l. 1. Obs. 132.* Sic & CONTUMAX AD REVISIONEM ACTORUM NON ADMITTITUR. Mev. *P. 4. Dec. 353.* Brunn. *ad l. 53. ff. de Jud. num. ult.* Ubi enim prohibita est appellatio, ibi revisio quoq; prohibita esse censetur. In surrogato enim idem jus est, quod est in eo in cujus locum surrogatur; Post Mev. & Brunnem. *d. ll.* Goswin. ab Esbach. *ad* C. *Jpr. for. P. 1. Const. 2.* cui ETIAM RESTITUTIONIS IN INTEGRUM BENEFICIUM DENEGATUR: Brunnem. *ad d. l. ult. ff. de appellat.* & *ad l. 13. C. de Jud.* Mev. *p. 4 dec. 229.* & *p. 5. Dec. 328.* UT & SUPPLICATIONIS REMEDIUM: Brunn. *ad d. l. ult.* Sonnemannus *ad Nov. 81. c. 10.* Similiter CONTUMACIS pœna est, UT IN CONTUMACIAM VIA PROBANDI PRÆCLUDATUR, si tempus Ipsi ad probandum concessum contumaciter elabi patiatur: qui enim probationes suas deserit is de Jure suo dicitur diffidere, & res pro liquida habetur. Mindan. *de mand. Judic. l. 2. c. 19. θ. 4.* Er wird des Beweises / daran er sich versäumt / verlustig gemacht / und mit seiner Nothdurfft weiter nicht gehöret. Carpzov. *in process. tit. 13. art. 4. num. 49. & seqq. & art. 1. §. 7.* Dn. Stryck. *in Introd. ad prax. for. c. 8. §. 8.* Ita si unus litigatorum concludere in causa recuset absque justa causa, ea pro conclusa ex officio accipitur sub hâc consuetâ formulâ: Und wird die Sache Kemit ex officio vor beschlossen angenommen. Brunem. *ad l. 68. ff. de Judic. num. 4.* Et porrò citatione partium ad collationem & inrotulationem Actorum facta. Vid. *R. I. de Anno* 1654. §. doch mit dem Zusatz. 107. Si ambo litigatorum vel alteruter non compareat, nihilominus in CONTUMACIAM inrotulationis Actus perficitur & expeditur, & ad sententiam proceditur. Schrader. *de Feudis p. 10. sect. 14. n. 19.* Koppen. *l. 2. Obs. 109.* Carpzov. *de process. tit. 16. art. 1. n. 35.* B. Maurit. *Consil. Chiloniens. consil. 16. n. 10.* Add. Gail. *l. 1. obs. 107. num. 2.*

XXVI.

CIRCA EFFECTUS ACTORI PROPRIOS, distinguendum erit, anne ante, an verò post litem contestatam is CONTUMAX fuerit.

Priori Casu, non auditur nisi, restitutis Reo omnibus expensis & damno, caveat, de se posthac fideliter, sistendo in judicio *c. 9. h. t. in 6to.* Judexque hisce non observatis Actorem audiens, & ad præstanda non compellens, ex sua substantia detrimentum læsis resarcire tenetur: *per l. 15. C. de Judic.* ibi: *Si hoc prætermiserit.* ibiq; Brunnem. Eoq; deinceps tribus vicibus, vel unâ & quidem peremptoriè citato, nec tamen comparente, arbitrio Rei permittitur, utrum absolutionem vel à citatione, manente nimirum libello, vel quò sibi plenius consultum sit, ab Observantia Judicii & instantia ubi novo libello opus est, & citatione adversæ partis Brunnem. *ad l. 37. ff. num. 6.* An verò, ut sibi de jure suo docere liceat, (quod regulariter facere non tenetur, *per l. 2. ff. de prob.*) petere velit: *p. c. 3. X de dol. & contum.* Quo posteriori impetrato & peracto, si post lapsum anni Actor iterum ad comparendum intra 30. dies peremptoriè citatus, in Contumacia sua perseveret, Reum per probationes causam liquidantem ab ipsa instituta actione: Von angestellter Klag in probatione verò illa Juris sui deficientem, ab observatione duntaxat Judicii, (adjudicatis tm. expensis) salvâ Actori de novo agendi facultate, absolvendum esse, communiter existimant Ddr. *per Nov. 112. c. 3. & inde desumtam Auth. Qui semel Cod. Quom. & quand. Jud.* Vid. Bartol. *ad l. 18. ff. de Accus. num. 8.* Alii tamen, Actorem termino item circumducto iterum Contumacem, totius causæ naufragium pati, Reumque definitivè absolvendum esse volunt; atque hanc esse contumaciæ repetitæ pœnam dicunt, quòd Actori hoc casu perpetuum imponatur silentium, neq; detur amplius facultas litem resuscitandi vel restaurandi Inter quos est Brunnem. *ad d. Auth. Qui semel C. Quom. & quand. Jud.* & *de process. civ. c. 4. §. 3. & 4.* Mindan. *de mandat. Judic. l. 2. c. 20. n. 4.* Scharfmidt *ad Nov. 112. num. 21.* Et talem citationem Actonis in effectu sapere processum ex l. diffamari 5. *C. de Ingen. manum.* tradit Engel. *in Coll. univ. J. C. h. t. num. 15.* Ex qua lege Actori peremptoriè citato, & sine justa causa emanenti perpetuum silentium imponatur: Additq;, frustra aliàs anni spatium indultum esse Actori Contumaci ad redeundum, si & post illum quandocunque vellet, redire posset. Lite vero contestata potest *Reus* procedere in causa & sententia Judex ferre vel absolutoriam, vel condemnatoriã, semper in expensas condemnato Contumace, *l. 13. §. 2. C. de Jud.* Adeoq; & secundũ Actorem,

rem, tametsi CONTUMACEM, si suam intentionem probaverit, nec ea per reum elisa fuerit, pronuntiandum, eâ verò non probatâ, Reus ab intentata Actione definitivè absolvendus erit, imposito Actori silentio perpetuo: *per d.l. 13.C.de Judic.* & *dict. Auth.Qui semel* Vultej. *de Judic. l. 2. c. 6. num. 166. & seqq.* Non ob solam CONTUMACIAM Actor causâ seu Jure suo non cadit, si aliàs de Justitia ipsius & Rei veritate constet, idque, ne daretur occasio gratificandi uni magis quàm alteri, quod admitti exemplo perniciosum foret: Semper Actore in expensas condemnato. *l.13. §. 2. Cod. de Judic.* ibiq; Brunnem. *Nov.112. c.3.* Multum autem interest ab instantia tantum, an ab Actione ipsa quis absolvatur. Qui enim ab Actione ipsa absolvitur is litem contestari, respondere, & exceptiones legitimè deducere non cogitur: qui ab instantia tantum absolvitur, ille tutus non est, quin iterum sublato eo, quod in exceptione temporale fuit, ab Actore conveniri possit, cui Actio illa pronuntiatione in alio Judicio integra relinquitur. Mevius *part. 9. Dec. 124. n. 6.* Et hæc quoque ratio est, quòd Ulpianus *in l. 73. §. 2. ff de Jud.* dicat, salvam quidem esse litem, verùm instantiam tantùm edicti periisse. Vid. tamen Zasius *ad l. 13. C. de Judic. num. 34.*

XXVII.

EFFECTUS REO PROPRII, pariter considerandi sunt juxta diversitatem temporis: Utrum scil. is existat CONTUMAX ante, an verò post litem contestatam. Est enim & Reus CONTUMACIÆ verè reus, tam ante, quàm post litem contestatam. *Novell. 69. & 112. c. 3.* Perez *in Cod. ad tit. Quom. & quand. Jud. num. 9.*

PRIORI CASU, Reo citato CONTUMACITER emanente, præter expensas de quibus supra & in *c. 2. X. h. t. de dol. & contum.* mittitur Actor, ejus CONTUMACIAM accusans, pro qualitate Actionis institutæ in possessionem bonorum Rei, si Reus prius per sententiam pro CONTUMACE declaratus fuerit: Wann derselbe mit Urtheil vor ungehorsam erkannt. J. P. W. *p. 1. tit. 12. rubr.* Von Ungehorsam des Antwortenden. §. Und nemlich. *p. 73.* Constituiturque Actor anno elapso post primum decretum verus possessor: Quam in rem vid. *l. 7. §. 17. & seq. ff. Quib. ex caus. in possess. l. 5. C. de bon. Auth. Jud. possid. Nov. 83. c. 4. Auth. Et qui jurat. C. eod. c. fin. X. ut lit. non contest.* J. P. W. *p. 1. tit. 13.* ibique B. Dn. Lauterb. *in diss. th. 23.* Zasius *ad tit. ff.*

 le

de damn. inf. Vulcej. *de Judic. l.2. c.* 6. B. Dn. Frommann. *in differ. Act. real. & personal. quâ constituta & in Judic. introd. θ.3. & 4.* Aut si causæ qualitas hujusmodi missionem non admittat, flagello ecclesiæ EXCOMMUNICATIONE (quæ B. Hülsem. est censura ecclesiastica per quam cujusvis particularis ecclesiæ membrū ob scandalosum crimen in vita aut falsam & scandalosam professionem in fide suspenditur, vel etiam planè excluditur à communione, tum interna gratiâ spiritualis, tum externa, verbi & sacramentorum, nec non conversationis fraternæ quæ Christianis tanquam fratribus etiam extra cœtus sacros intercedit: *tr. de corrept. fratern. §. 18. num. 131.*) punitur. Arg. *c. 1. 3. & ult. §. fin. X. ut lit. non contest. c.* 11. *14. & 43. caus. 11. quæst. 3. c. 2. X. de majorit. & obedient.* Tridentina Syn. *Sess.* 24. *c. 3.* Ungepaur Vallens. Zœs. *comm. decret. ad tit. de dol. & contum.* Brunn. *tr. de proc. civ. c. 4. n. 16.* Vel res petita sequestratur Vallens. *h. t. n. 4.* Brunn. *ad l. 18. ff. si servitus Vindic. ad d. d. tr. de process. c. 4. n. 14.* Aut lis in contumaciam pro negativè. (Affirmativam enim litis contestationem in rei veritate non admittimus, *l. 14. §. 1. C. de Judic.*) contestata acceptatur. *Ordin. Cam. P. 3. tit.* 43. *§.* Wo aber der Kläger ibi: soll auf sein Anruffen / nach beschehenen Ruffen / auch Verscheinung der dreyen Gerichts-Tägen der Krieg in contumaciam für bestättiget angenommen. Carpz. *l. 3. Resp. 33.* Brunnem. *d. tr. de process. civ. c. 4. num. 17.* Modo Actore petente & urgente, è contra Reo litem contestari ad jussum Judicis. (Daß er auf die wider Ihn angestellte Klag bey Straff des Ungehorsams / litem zu contestiren schuldig seyn solle.) recusante *arg. c. 2.* ibi: *jussusq; à Judice respondere recuset, de confess. in 6to* CONTUMACIA ejus in contestandâ lite decenti modo fuerit accusata; *per l. 13. §. 2. C. de Jud. l. 8. C. Quom. & quand. Jud.* Isq; à Judice (dato eidem ad litem contestandam à die oblati libelli termino 20. dierum de Jure Civili: *per Nov. 13. c. 3. Auth. offert. C. de litis contest.* De Jure verò Patriæ meæ Bremensis ter octonarum dierum. Bremisch Stadt-Buch im 29 en Urtheil. §. Ein Mann muß auch 3. acht Tage haben / ehe er Antwort gibe.) pro CONTUMACE declaratus fuerit: Klock. *tom. 3. Consil. 197. num. 260. & seqq.* & Actori tunc via probandi aperitur. *Ord. Cam. d. l. R. I. de Anno* 1654. Br *ad l. 13. §. 4. C. de Jud. n. 38.* Ubi tn. iterum comunicandi articuli Reo ad formanda interrogatoria, sicut & ad omnes alios actus citandus

CON-

CONTUMAX, donec ad ſententiã definitivam perveniatur. Dn. Stryck. *in d. tract. c. 6. §. 5.* Quibus demum probatis reus condemnatur, ſi autem non fuerint probati abſolvitur: Gail. *l. 1. Obſ.* 80. *n. 2.* Add. Cz. *l. 3. Reſp.* 30.

XXIIX.

IN CAMERA IMPERIALI, obtento proclamate ſeu citatione per præconem de qua vid B. Maurit. *in Diſſ. de citat. ad reaſſumend. th. 1. p. 549.* adverſus Reum CONTUMACEM in non veniendo aut non reſtituendo tres viæ procedendi erant. *Prima* nimirum, ad pœnam banni, (quâ alicui aquâ vel igne interdicitur, ita, ut à nemine in clientelam recipi debeat,) ſi modo prius ad audiendam ſententiam banni requiſitus fuerit & citatus. *Ord. Cam. p. 3. tit. 43. §. 1.* Brunn. *d. tr. de proceſſ. Civil. c. 4. n. 17.* *Secunda* ad immiſſionem bonorum, pro qualitate cauſæ ex primo & ſecundo decreto. *Tertia*, in cauſa principali usque ad definitivam. Ex his Actor commodiſſimam ſibi eligere poterat; *Ordin. Cam. de Anno 1555. tit. 43.* Goswin. ab Esbach. *ad* Carpz. *Jpr. for. p. 1. C. 9. def. 6.* Electam verò Judex Cameræ expeditam reddere tenebatur. *Ordin. Cam. d. tit. 43. in princ.* Jure autem noviſſimo, duo horum modorum ſunt abrogati, & unicus tantùm, procedendi ſcilicet in ipſa cauſa principali, approbatus eſt: *per R. I. de Anno* 1654. Würde hierauf nun der citirte. Ibi: So verbleibt es bey der Ordnung / und bißherigen üblichen Gerichts-Gebrauch / daß / wann das Ruffen erkannt / dem Actori nach Verfliessung der 6. Juridicarum zugelassen seyn solle / gegen dem ungehorsamen und nicht erscheinenden Antworter in CONTUMACIAM (jedoch mit Auffhebung der bißherigen gebräuchlichen zweyen wegen / entweder auf die Pön der Acht / oder immiſſionem ex primo aut ſecundo Decreto procediren /) in der Hauptsache ordentlicher Weise biß zu und nach Belieben / (allermassen in der Ordnung *p. 3. tit.* 18. & 43. *§.* 2. 3. *l. t.* 52. *pr.* versehen werden) zu verfahren. Brunnem. *de proceſſ. Civil, c. 4. n.* 19. & *ad l. 13. C. de* Judic. *num.* 40. Blum. *de proceſſ. Cam. tit. 66. §* 53. & 54. Rhoding. *in proceſſ. Cam. l. 3. tit. 55. num.* 8.

XXIX.

Eſt tamen abrogationis exceptio IN TUTORIBUS ET CURATORIBUS CONTUMACIBUS, adverſus quos præfati duo modi etiamnum obtinent, *per Receſſ. deput. de Anno* 1600. §. Im Fall aber. Ibi: Die *contra Tutores*, oder *Curatores contumaces* ruffen ergangen / und darauf

auf in *contumaciam* zu procediren / ist dahin einmüthig geschlossen; dieweil allein die citirte in culpa befunden / und den Pupillen billich nicht schädlich / sondern ihr habendes Recht allezeit unverletzet seyn soll / daß der Proceß nicht in der Hauptsach der Pupillen und minderjährigen / noch deren Güter / sondern wider die Curatores oder Tutores, als nemblich auf die Acht / oder auf deren Güter angestellet / und verfahren werden soll. Rhod. *ad processf. Cam. l. 3. tit. 86. & 57.* Brunnem. *ad l. 4. & 5. C. si advers. rem judic.* Carpzov. *Jrispr. for. P. 1. C. 1. def. 22.* ibique Geswin. ab Esbach. Gail. *l. 1. Observ.* 45. Add. Dn. Schrag. *Cameræ Imperialis Assessor. in Dissert. de processf. contum. crimin. German. bod.* Blum. *d. tit. 58. 59. 66.* & Cammer-Gerichts Concept. *p. 3. tit. 5. §. 1.*

XXX.

In causis criminalibus verò Rei citati & non comparentis bona, tanquam ipsius Rei propria annotantur: *ex art. 206. Nemesis Carolin.* Ibi: So ein Ubelthäter ausweicht / so soll der Richter 2. oder 3. desselbigen flüchtigen Freund erfodern / und in Gegenwart derselben / und zweyer Schöpffen des Gerichts / der Sachen unverdacht / alle seine Haab und Güter so in seinem Gericht gelegen / durch den geschwornen Gerichts-Schreiber eigentlich beschreiben und aufzeichnen / und dem Ubelthäter nichts daran erfolgen lassen: Quæ bona annotata nec post annum ut olim *l. fin. ff. de requir. reis l. ult. C. eod.* fisco cedunt, sed liberis absentium eorumque proximis heredibus ad alimenta consequenda, relinquunt hoc artic. Ibi: Doch sollen die gedachte Annehmer der berührten Güter des Thäters Eheweib und Kinder / ob er die hätte nothdürfftige Leibes-Nahrung von solchen Gütern reichen. Vid. Besold. *p. 4. Consil.* 146. *num.* 12. 13. 14. Speidel. *in specul. variar. observat.* Von Abwesenheit. Bullæus *ad h. art. 206.* Quam sententiam in hoc Ducatu Würtembergico speciali constitutione quoque approbavit serenissimus Legislator *in tit. 24. Ordin. Provincial.* Ibi: Wir wollen auch / daß aller unserer ungehorsamen ausgetrettenen Unterthanen / die jetzo seyn / oder fürohin werden / all ihr Haab und Gut von unsertwegen / und in unserm Namen / jederzeit durch unsere Amptleut angenommen / aufgeschrieben und behalten. Quæ bonorum annotatio moderna, cum tantùm in finem fit, ut Reus mediis vivendi destitutus, eò facilius redire cogatur, sicq; non in finem confiscationis,

sed

sed eo fine, ne quid ex bonis ad fugitivum transferatur, & ita ejus fuga instruatur. *p. d. art.* 206. Brunn. *ad l. 1. C. de requir. Reis.* Vid. Struv. *ex 49. θ. 96.* Neq; Judex, aliusve qui Justitiam exercet, in suos usus quicquam convertere debet. *h. art. 206.* ibi: Und sollen auch die Richter und Obrigkeit zu Ihren Nutzen den Flüchtigen von ihren Gütern gar nichts annehmen. Quòd tamen de quorundam locorum praxi contraria attestatur. Bullæus *ad h. art. 206.* refert Besold. *ad h. l. p. 100.* A Carolino verò recedit J. P. W. in eo, quòd in hoc Ducatu de consignatis fugitivi bonis sine speciali Serenissimi Ducis mandato nemini aliquid dare permissum sit: In passu supra alleg. *tit.* 24. Ibi: Auch niemand davon nichts geben/noch zugestellet werden soll ohne unsern sonderlichen Befehl und Geheiß. Cùm tamen secundùm hunc articulum 206. ipsi Judices Reorum cognatis, si cautionem præstent se fugitivo nihil subministraturos, bona conscripta concedere, & illorum receptatores liberis atque uxori fugitivi ex bonis illis necessaria alimenra cum consilio præsertim Judicis sive magistratus, suppeditare possint. Ibi: Und das alles mit Raht und Wissen des Richters und vorgemeldter Obrigkeit thun sollen.

XXXI.

POSTERIORI CASU, scilicet contestatione litis factâ, (Vid. Mev. *p. 5. Dec. 189.*) porrò distinguendum est, an Judici de causæ meritis uti vocant, liqueat, nec ne? SI LIQUEAT, tunc in principali causa definitivè pronunciare potest: *per l. 8. C. Quom. & quand. Jud.* ibique Brunnem. *num.* 4 Mev. *p. 2. dec. 265. num.* 8. Add. Gail. *l. 1. Obs.* 60. Non obst. *l. 1. C. de sentent. & interloc.* ubi vid. Brunnem. Zæs. *h. t. n.* 3. J. P. W. *p. 1. tit. 13. §.* Ferner. Et quidem secundùm CONTUMACEM Reum, si eum justiorem causam habere appareat, damnato tamen eodem in expensas CONTUMACIÆ *per l. 13. §. 2. C. de Judic. l. 8. C. Quom. & quand. Jud. c. 4. X. h. t.* Gail. *l. 1. Obs. 60. n. 9.* Umm. *de process. Diss. 1. θ. 3. n. 9.* Tabor *ad C. J. A. ad tit. Si quis jus dic. non obtemp. num. 25.* Brunnem. *ad l. 1. C. Quom. & quand. Jud.* Cui non refragatur illud, quod habetur: *in l. 53. pr. ff. de Re Judic.* & *c. ult. X. ut lite non contest.* Hoc enim non hunc habet intellectum, quasi CONTUMAX semper condemnandus sit, eidemque res, quæ in Judicium deducta primo statim nomine auferenda; cùm & pro CONTUMACE, *per l. 37 ff. de Jud.* Si bonam causam foveat, sententia fieri possit, ut

tamen

tamen in expensas condemnetur. *per l. 13. C. de Judic.* ibique Brunn. *num. 37. & in d. tr. de proc. c. 4. n. 20.* Sed, quia ob CONTUMACIAM condemnato denegatur beneficium appellationis; *per l. 73. §. fin. ff. de Judic.* & *l. 13. §. 4. C. eod.* Isque sine ullo alio remedio parere cogitur Judicato, *l. 47. §. 1. ff. de Re Judic.* Post Donell. & Hilliger. Brunnem. *ad l. 53. ff. de Re Judic.* Perez. *ad tit. Cod. Quom. & quand Jud. num. 4.* Ita porrò, quod traditur. *in l. 1. C. Quom. & quand. Jud.* Judicem posse absentem condemnare, non verò compelli; Id non ita accipiendum, est, ac si Judex, etsi absentis causam justiorem esse perspexerit, condemnare tamen ob solam CONTUMACIAM possit, si velit, Brunnem, *ad d. l. 1.* Judicis enim illud arbitrium, (verba sunt Mevii *p. 5. dec. 80.*) non adeò absolutum, & tam laxè accipiendum est, ut ex mera voluntate de isto statuere prout lubet, sine respectu ad Justitiam causæ condemnare, vel absolvere possit: Sed ut aliàs Judex tanquam Vir bonus, suo arbitrio Juri & rationi adstrictus est; ita etiam qua condemnandum contumacem æquum & bonum respicere & an, quod contra Contumacem decernendum, non injustum sit, discernere debet. Nam sola CONTUMACIA periculum, seu dispendium causæ, si de ejus Justitia & veritate constet, non importat. Et hoc ipsum quoque spondet clausula citationis peremptoria comminatoria. Fürgeladenes Part soll der Sachen in denen fest gesetzten / auch allen andern nachfolgenden Gerichts-Tägen und Terminen biß nach endlichen Beschluß und Urthel auswarten: Es erscheine dann durch sich selbst / oder durch einen gevollmächtigten Anwald / oder gar nicht: Soll nicht weniger auf des gehorsamen Theils ferners anruffen / im Rechten procediret und fortgeschritten / wie sich das zu thun gebühret / der Ungehorsame aber weiter nicht gehöret / auch gar gestallter Beschwandtnüs nach / der Sachen tanquam desertæ verlustig erkannt / und vor den Gegner gesprochen werden. *per l. 70. 75. ff. de Judic.* Hinc de industria inseritur, conditio. gestalter Beschwandtnüs nach / ut tacitè indicetur, interdum pro CONTUMACI pronunciari *per l. 1. C. Quomod. & quand. Jud. l. 73. pr. de Judic.* Sichard. *ad l. 13. C de Judic.* Carpz. *in process. t. 8. art. 5. num. 41.* Schottan. *Exam. Jurid. p. 735.* Et si Actio sit REALIS, Actorq; Jus suum docuerit, res per sententiam

eidem

eidem adjudicatur, denegatâ ulteriori appellatione: Vid. J. P. W. *p.* 1. *tit.* 13. §. Ferners. Wurmserus *Obs.* 4. *tit.* 7. Si verò de meritis causæ Judici nondum sufficienter constet, Actor id desiderans, præter expensas à Reo refundendas, rei petitæ verus constituitur possessor, integra manente Reo proprietatis quæstione *Nov.* 53. *c.* 4. §. 1. *l.* 8. *C. Quom. & quand. Jud.* ibique Brunnem. *num.* 22. Perez *ad eund. tit. num.* 11. J. P. W. *p.* 1. *tit.* 13. §. Ob man auch. In actione verò personali, si Actor intentionem suam probaverit, condemnatur Reus, & executio fit in ejusdem bona; Vid. J. P. W. *p.* 1. *tit.* 13. §. Wann es aber. Wurmser. *tit.* 7. *Obs.* 3.

XXXII.

Cæterùm, Jus Saxonicum si Reus in judicio planè non compareat, v. compareat quidem, sed prorsus taceat, unicam tm. agnoscit pœnam, quâ CONTUMAX statim amissione totius causæ coërcetur, non tamen statim ad executionem devenitur: Sed Reus CONTUMAX prius ad deducenda legitima impedimenta, quibus impeditus fuit, quo minus comparuerit, condemnatur. His plerumq; sententiæ verbis: Auf beschuldigten Ungehorsam des Beklagten/sprechen und erkennen wir/ daß Actor den Reum biß auf Ehehaffen und behülffliche Widerrede erstanden und erklagt habe. V. R. W. Quæ, si postea ad emissam reiteratam citationem non probaverit, condemnatur ad executionem, so wird Beklagter in die Hülff verurtheilt. h. e. cadit totâ causâ, & fertur contra eum sententia definitiva, sive justè, sive injustè litigaverit, non secus ac si confessus ac convictus fuisset. Er wird der Sachen gantz und gar verlustig erkannt / er habe recht oder unrecht. Land-Recht. *l.* 2. *art.* 9. *vers.* Kommt er dann nicht wieder vor / er ist der Klag überwunden. & *art.* 24. *versu:* Und kommt er dann nicht vor. Unde secunda sententia ita concipi solet. Auf abermahl beschuldigten Ungehorsam erkennen wir / daß Actor den Reum biß auf die Hülff erstanden und erlangt hat. Schneidewin. *ad Instit. tit. de interdict.* Cz. *in processs. tit.* 8. *art.* 3. *num.* 29. Add. Carpz. *art.* 4. & *Jpr. for. P.* 1. *C.* 9. *def.* 3. Coler. *de processs. execut. part.* 1. *c.* 2. *num.* 14. Nicolai *in processs. Judic. c.* 32. 33. & *seqq* Fibigius *in processs. p.* 33. Brunnem. *d. cap.* 4. Ubi & hoc in Borussia Electorali observari testatur. Quod etiam approbavit Jus meum Patrium Bremense, *de Anno* 1433. *p.* 2. *sent.* 2. §. Und der Rath. & *sent.* 33. B. Dn. Lauterb. *in Disput. ad jus Statut. Hamburg. Vol.* 2. *th.* 15. Si autem non legitimo modo, id est purè aperte &

tè & ſpecificè litem conteſtetur, tunc diſcrimen faciendum eſt inter primum, ſecundum, & tertium terminum. PRIMO TERMINO, Reus CONTUMAX expenſarum refuſione coërcetur, aut nonnunquam, absque condemnatione in expenſas, aliter tantùm, & rectius litem conteſtari, jubetur. Carpz. *d. tit* 10. *art.* 6. *num.* 23. SECUNDO TERMINO, ſi omiſſa antè fuerit condemnatio in expenſas, refuſio ſumptuum ei omninò injungitur, quod ſi verò ad illam jam ante fuerit condemnatus, etiam in expenſas ſequentis termini condemnatur, & ei litis conteſtatio ſpecialiter denuo injungitur, ſub hac expreſſa comminatione, quòd ſi CONTUMACIA perſeveraverit, lis pro conteſtatâ, ipſeque pro confeſſo & convicto haberi debeat. Carpz. *l. cit. num.* 28. *ſeqq.* Hanc quoque comminationem ſi Jusque deque habuerit, nec TERTIO TERMINO, litem legitimè conteſtatus fuerit, tunc tanquam judicatus penitus condemnatur, & præſtare tenetur omne id, quod ab Actore in libello petitum fuit Carpz. *d. l. n.* 37. *cap.* 6. ſalva tamen moderatione & taxatione Judicis. Carpz. *d. t.* 8. *n.* 36. *& ſeqq.*

XXXIII.

Huc & referri poteſt, quòd poſt litem conteſtatam in cauſis Civilibus poſitiones exhibitæ, in CONTUMACIAM non reſpondentis Rei pro confeſſis habeantur: *per c.* 2. *de confeſſ. in* 6to. *l.* 11. *§.* 4. *ff. de interrog. in Jur. fac.* Mev. *p.* 9. *deciſ.* 29. add. *p.* 3. *d.* 390. Quod ſecus eſt in Criminalibus Barboſa *in collect. d. cap.* 2. Cujus rationes videre licet, apud Vultej & Mev. *d. p.* 9. *Deciſ.* 29. CONTUMACIA autem in non reſtituendo, coërcetur Juramento in litem. §. 31. *Inſtit. de action. l.* 68. *ff. de R. V.* Brunnem. *d. l.* Qui autem in nolendo jurare CONTUMAX exiſtit, & huic certa pœna ſtatuta, cautumq;, ut ſi Actor noluerit Juramentum calumniæ ſubire; is omni ſuo cadat. *l.* 2. *§.* 6. *de jurejur. propter calumn.* Reus autem pro confeſſo habeatur; *d. l.* 2. *c. fin. § fin. X. eod.* Vid. Cz. *tit.* 12. *art.* 1. *n.* 50. Ita juſſus recognoſcere inſtrumentum ſi illud detrectet, documentum in CONTUMACIAM partis adverſæ contra quam fuit productum, pro recognito atque confeſſato habetur, unde receptiſſima pronunciandi formula ſolet eſſe: daß nunmehr producirtes Inſtrument pro recognito billich auf- und angenommen werde. Vid. Carpz. *Jpr. For. p.* 1. *C.* 17. *def.* 13. & *de proceſſ. tit.* 11. *art.* 1. *n.* 2. B. Dn. Bardili, *Diſſ. de recognit. inſtrum. th.* 39. *&* 40.

XXXIV.

Contraria CONTUMACIÆ ejusque pœnæ, ſunt legitima impedimenta

menta: German. Ehehaffter. Cz. *Jpr. for. p. 1. c. 9. d. 7.* Hæc enim cùm faciant dolum abesse, & cessare contemptum, quem Jura requirunt *in l. 53. §. 1. ff. de Re Judic. & l. 2. ff. si quis caut. in jud. sist.* faciunt quoque cessare CONTUMACIAM, ut sententia absenti non noceat. Perez. *in Cod. ad tit. Quom. & quand. Jud. num. 57.* J. P. W. *p. 1. tit. 14. in pr.* ibi: Wo aber eine Partheÿ Ehehaffte Ursach hat. B. Mauritius, *de Jud. Rotbwil. c. 3. θ. 4.* Ea autem cùm facti sunt, & dehinc non præsumantur probanda sunt ad minimùm semiplenè e. gr. unius nuncii testimonio, vel etiam aliis deficientibus, Rei Juramento. Fibig. *de processf.* Vid. *l. 19. §. 1. & 2. ff. de probat. l. 71. ff. l. 12. §. fin. C. de procurat. l. 5. §. 8. de Re milit.* Carpz. *in Resp. Elect. l. 3. tit. 3. Resp. 26. num.* 18. 19. 20. Wesemb. *ad l. 13. C. de Jud. num. 44.* Quòd si affectata sint, & talia, quæ removeri licuit, nihil juvant; causam enim præstans impedimento: Impeditus non videtur; Hilliger. *ad Donell. Enucleat. l. 23. c.* 9. Casp. Klock. *tom. 3. Consil.* 187. *num. 106.* quia se ipsum coarctavit. *l. 2. in fin. ff. si quis caut. in Jud. sist.* Wesemb. *ad l. 13. §. 1. C. de Judic. num.* 42. Unde ille qui prætextu impedimenti adjuvari, probare debet: (1.) Quòd illud fuerit tale, ut vel planè non, vel non, nisi difficulter removeri potuerit: *l. sed & si §. 2. ff. Ex quib. caus. cap. ult. X. de Elect.* (2.) nisi illud obstitisset, Actus subsecutus fuisset. *l. 2. §. Quod dix. ff. si quis caution.* Klock. *d. l.* Menoch. *de arbitr. Jud. quæst. l. 2. cas. 118. n. 7.* post Mev. *p. 2. dec. 211. & p. 8. dec. 438.* per orbem celeberrimus JCt. Dn. Ferdinand. Christoph. Harprecht. *in Consil. 49. n* 179. add. Bacianus *de probat. l. 2. c. 47. n. 22.* adeoque non sufficit simpliciter probare impedimentum, sed & diligentia & conatus de eo tollendo probari debet, Mindan. *de mand. Judic. l. 2. c. 21.* Knippschild. *de fideicomm. c. 66. num.* 99.

XXXV.

Habentur autem pro legitimis impedimentis (1.) Solennitas citati Nuptialis: *l. 2. ff. de in Jus voc.* Huc pertinet quòd *Luc. 14.* dicitur: UXOREM DUXI, IDEO COMPARERE NEQUEO. Quod favore matrimonii introductum esse videtur: unde & novelli conjuges à bello excusationem habent. Brunnem. *ad l. 2. ff. de in Jus voc. n. 3.* (2.) MORBUS SONTICUS, *per l. 53. §. 2. & l. 60. ff. de Re Judic. arg. l. 4. §. fin. ff. de Ædil. Ed.* Mev. *p. 2. Dec.* 211. non tantùm proprius, suâ licet culpâ contractus, sed & conjugis, liberorum & consanguineorum, *l. 36. ff. de Judic.* Carpz. *Jpr. For. p. 1. C. 69. def. 8. & processf. tit.* 8.

art. 2. num. 45. & seqq. Zanger. *de Except. p. 2. c. 9. num. 13.* (3.) Funus uxoris & propinquorum, non solùm eo die quo ducitur. *per. l. 2. ff. de in jus voc. l. 4. §. 2. ff. si quis caut. judic. sist.* sed & per novem dies sequentes. *arg. Novell. 115. c. 5.* Zanger. *de Exc. d. l.* (4.) PUERPERIUM, præsens aut proximè speratum, aut etiam non diu præteritum: *l. 1. §. 4. ff. si quis caut. judic. sist.* (5.) CARENTIA ET MORBUS PROCURATORIS AUT ADVOCATI, si litigaturus alium in causa instructum Advocatum vel Procuratorem de facili præsto habere nequeat. *per l. ult. C. de Procur. l. 19. §. 2. ff. de probat. c. 4. X. h. t. de dol. & contum.* Wesemb. *ad l. 13. C. de judic. num. 42.* Brunnem. *ad l. 4. C. de postul.* Zanger. *de except. p. 2. c. 9. num. 13.* Carpz. *Jur. For. P. 1. C. 8. def. 9. & in tr. de process. tit. 8. art. 2. n. 48.* (6.) TEMPESTAS VENTORUM ET PLUVIARUM, AUT VIS FLUMINIS, SEU EXUNDATIO. *l. 2. §. 3. 6. & 7. ff. si quis caut. l. 4. 5. eod.* & ibi: *C. J. A.* Brunnem. *de process. c. 4. num. 7.* Nicolai *c. 22. p. 399.* J. P. W. *p. 1. tit. 14.* Die Ergiessung der Wässer / grosse Sturm-Winde / Vielheit des Schnees. TERRÆ MOTUS, per quem Neapolis fere facta est Apolis: Ex quo provenire solet, quandoque & labes terræ, seu ruina, & agri considentia cûm ager repente subsidet in vastam voraginem, unde & Chasma vocatur: *in l. 11. §. 5. ff. de minoribus. l. 47. §. 6. ff. de legat. 1.* Mascard. *de probat. Vol. 1. Consil. 468. num. 26.* (7.) JUDICIUM CAPITALE, *per l. 4. pr. ff. si quis caut. Jud. sist.* (8.) PEREGRINATIO REIPUBLICÆ CAUSA, *l. 6. ff. si quis caut. in Jud. sist. l. 8. 9. 26 §. 8. l. 35. § 7. ff. Ex quib. caus. major.* Add. Mev. *p. 8. dec. 244.* AUT ITER ALIAS NECESSARIUM, Fibig. *in process. c. 2. §. 4. p. 90. & 93.* ubi formulam exhibet, ET EXTRA FINES DEVOTIONIS ET RELIGIONIS GRATIA SUSCEPTUM: Scilicet apud Pontificios ad sepulchrum CHRISTI: Nach dem heiligen Grab: Ad limina S. Petri ad S. Mariam Lauret. aut S. Jacobi Compostell. aliaq; loca, Nicolai *de process. c. 34. p. m. 397.* (9.) INCARCERATIO ET VINCULA, *l. 4. §. 1. ff. d. tit. Si quis caut.* etiamsi propter delictum quis detineatur B. Dn. Lauterb. *Conclus. for. Exercit. 6. th. 21.* quo pertinet etiam ARRESTUM personale. *arg. l. 21. §. 2. ex quib. caus. maj.* Brunn. *in comment. Cod. ad l. 2. quib. ex caus. maj. num. 6.* (10.) LOCUS NON TUTUS, OB BELLICAS TURBAS, AUT LATRONES. M. Antonius de Amatis, *in Decis. cas. 75. num. 71.* Carpzov.

Jpr.

Jpr. for. p. 1. *const.* 9. *def.* 7. VEL PESTILENTIAM AUT TIMOREM A JUDICE PROVENIENTEM. Berlich. *p.* 1. *Conclus.* 17. *num.* 56. 58. Mev. *p.* 3. *dec.* 169. 152. & 281. *n.* 4. (11.) EXPEDITIO MUNERIS PUBLICI, *arg. l.* 2. §. 1. *ff. Si quis caut. in Jud. sist.* (12.) VOCATIO AD MAJUS TRIBUNAL ET JUDICIUM. *l.* 54. §. 1. *ff. de Re Judic.* Joh. Georg. Nicolai, *d. tr. de process. c.* 34. *p. m.* 398. (13.) TRANSACTIO DE CONTROVERSIA INTERIM INITA, *per l.* 2. *pr. ff. Si quis caut. l.* 4. *C. de pact. arg. l.* 1. 2. *C. Si ad vers. transact. l.* 22. §. 1. *ff. de in Jus voc.* (14.) SOLUTIO AB ALTERO E DUOBUS REIS FACTA: *l.* 5. §. 1. *ff. Si quis caut. in Jud. sist.*

XXXVI.

Tale legitimum Impedimentum quoque præbet: (15.) SI ACTORIS VEL NON INTERFUIT, *arg. l.* 5. §. 4. *ff. Ne quis eum qui in Jus voc. vi eximat.* aut ejus Jus ex mora non sit factum deterius: *l.* 8. *ff. Si quis caut. jud. sist.* Dominic. Cardinal. Tusch. *Conclus.* 377. *lit. M.* Nec nocet citato absentia sua, quando si comparuisset, nihil actum fuisset, propter absentiam, forsan ipsius Judicis, *per l.* 2. §. 1. *Si quis in Jus voc. non iv.* Joh. Baptista Asin. *pr. Judic.* §. 17. *c.* 1. *num.* 3. *in fin.* Vel si pars adversa æquè non comparuerit; tunc enim CONTUMACIA reciprocè compensatur; quomodo & aliàs plerumque accidit, ut paria delicta mutuâ compensatione tollantur. *arg. l.* 39 *ff. de solut.* & *l. ult.* §. *pen. ff. de eo per quem fact.* Der Ungehorsam wird beyderseits aufgehoben / der Termin circumduciret / und dem Rechten sein Lauff gelassen. Mindan. *de mandat. Judic. c.* 20. *num.* 6. *R. I. de Anno* 1654. §. 23. Anton. Faber, *in Cod. l.* 7. *tit.* 18. *def.* 6. *num.* 8. Rhoding. *in Prax. Cam. l.* 3. *tit.* 55. ad Brunnem. *in process. civil. c.* 1. *n.* 56. Nicolai *in process. part.* 3. *c.* 9. *num.* 42. Ita lis in CONTUMACIAM pro contestata accipi nequit, quoties & actor ipse in culpa & mora fuit litem contestandi: Casp. Klock. *tom.* 3. *Cons.* 187. *n.* 186. Siquidem Citatio contra Reum CONTUMACEM, si Actor quoque non comparet, non inducit litis contestationem. Tusch. *p.* 2. *Conclus.* 130. add. B. Lauterb. *d. l.*

XXXVII.

Impedit quoque (16.) CAPTIVITAS, Joh. Zanger. *de Except. p.* 2. *c.* 9. *num.* 13. Carpz. *Jpr. for. P.* 1. *C.* 9. *def.* 7. Brunnem. *ad l.* 2. *Cod. Quib. ex caus. major.* Item (17.) VIOLENTA DETENTIO, *l.* 2. §. *fin. ff. Si quis caut. in jud. sist.* J. P. W. 1. *tit.* 14. §. 78. Hinc Eleganter

hanc in rem Seneca *l.4.de benef.* Vadimonium promittimus, tamen deferitur, deferentem vis major excusat. (18.) Ignorantia citationis: *l. 7. ff. de Judic.* Casp. Klock. *tom. 3. consil.* 187. *num.* 149. Perez. *in Cod. ad tit. Quomod. & quand. Jud. num.* 6. Brunnem. *ad l. 2. & 3. ejusd. tit.* An verò oblivio termini à pœna CONTUMACIÆ regulariter excuset, controvertitur? Comuniter tn. negatur, eo quòd non præsumatur oblivio, nec justa ea sit, nisi ex longo tempore. *l. 44. ff. de acquir. possess.* & terminus citationis rarò longum tempus conficiat; Insuper culpa illi sit imputanda quòd termini illius oblitus fuerit, cùm debuisset illum probè annotare. Vid. Wesemb. *ad l. 13. Cod. de Judic. num.* 43. ubi limitationes tradit, & nec opinionem & credulitatem, (puta si credat, Judicem non nimium festinare,) excusare tradit, cùm non respiciendum sit, quid quisque credat, sed quid credere debeat. *l. 5. ff. si certum pet. l. 7. pro Emptore.* Add. Dn Stryck. *in tr. de Jure sens. diss. 4. c. 9. num. 21. & Diss. 3. c. 5. §. 6.* Talis quoque causa excusans (19.) est RUSTICITAS, *per l. 2. §. 1 ff. Si quis in jus voc. non iv.* quam tamen hodie citatum non comparentem à pœna CONTUMACIÆ non excusare: *arg. l. 2. C. de in Jus voc.* existim. Dn. Lauterb. *in exerc. ad ff. 8. 3.* Cui ex professo dicam, scribit Consultissimus Dn. Schilter. *in Exercitat. ad π. ad tit. Si quis in Jus voc. non iv.* dicitque, *d. l. 2.* non de in Jus vocato, sed de in Jus sine venia vocante edicere, patere autem, praxin hodiernam non admittere hanc excusationem, quantum ad hos, qui sine venia vocari non debeant, cùm hodie nemo sine venia regulariter citetur.

XXXVIII.

Denique huc spectat, si quid ex cæteris, de quibus supra in objecto & forma, deficere, & si quæ talia sunt alia, juris arbitrio æstimanda: *arg. vulgatissim. l. 1. §. 2. de Jur. delib.* & generaliter quælibet justa causa propter quam quis ad judicium non venit, Reum à CONTUMACIA absolvit. Præcipuè autem à CONTUMACIA liberat remissio, tam expressa quam tacita. Casp. Klock. *tom. 3. consil.* 187. *n.* 207. *& seq.* Carpz. *Jpr. for. P. 1. Const. 9. def. 7. & seqq.*

XXXIX.

De cœtero præsumptio contemptus Judicis, resultans contra contumacem ex eo, quòd citatus non venit in termino, tollitur ex eo quòd citatus confestim post terminum venit: Brunn. *ad l. 7. ff. de Restit.*

in integr. num. 1. Wesembec. *ad l.* 13. *Cod. de Judic.* Et post purgari CONTUMACIA usque ad sententiam. 8. Mev. *p.* 1. *Dec.* 134. Quâ purgata, Reus exceptione justi impedimenti tutus est, & omnia redeunt in pristinum statum, ita, ut secundùm juris ordinem denuo procedatur hac sententionandi formulâ. Contumaciter Theil hat sich aus dem Verdacht der Verlassung und der Versäumnis des Rechtens gesetzt, und ist nochmahls mit seiner Nothdurfft in der Hauptsache zu hören. Carpz. *in process. tit.* 8. *art.* 2. *n.* 71. & *Jpr. for. P.* 1. *C.* 9. *def.* 13. Fibig. *in proc. for. p.* 40. Joh. Georg. Nicolai, *in proc. c.* 32. *n.* 30. Insuper potest CONTUMACIA ab Actore & Reo evitari, si maturè ante terminum pro dilatione termini supplicent eamque non modo obtineant, sed & adversa parti citò notificari curent. Insertis libello specialiter causis Bartold. Leonh. Schwendend. ad Fibig. *process. Jur. c.* 2. §. 4. *p.* 90.

XL.

AFFINIA sunt Wesembecio *ad d. l.* 15. *C. de Jud. n.* 39. LITIGATORUM NEGLIGENTIA, vel CULPA, præsertim LATA: item INJURIA & DECEPTIO quibus vel adversarius ludificatur, vel judex ipse: *l.* 42. *de inj.* item NEGLIGENTIA IPSORUM JUDICUM. *l.* 13. *C. de Jud.* ADVOCATORUM & PROCURATORUM. *d. l.* 13. §. *pen. C. d. t.* ut & TUTORUM. *d. l.* 15. §. *ult.*

T A N T U M!

